

221/1999 Sb.

ZÁKON

ze dne 14. září 1999

o vojácích z povolání

Změna: [155/2000 Sb.](#)

Změna: [129/2002 Sb.](#)

Změna: [254/2002 Sb.](#)

Změna: [254/2002 Sb.](#) (část)

Změna: [546/2005 Sb.](#)

Změna: [362/2003 Sb.](#)

Změna: [261/2007 Sb.](#)

Změna: [189/2006 Sb.](#), [261/2007 Sb.](#) (část), [305/2008 Sb.](#)

Změna: [272/2009 Sb.](#)

Změna: [326/2009 Sb.](#)

Změna: [306/2008 Sb.](#), [479/2008 Sb.](#)

Změna: [147/2010 Sb.](#)

Změna: [272/2009 Sb.](#) (část)

Změna: [470/2011 Sb.](#)

Změna: [375/2011 Sb.](#)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Tento zákon upravuje vznik, změnu, zánik a obsah služebních poměrů vojáků z povolání (dále jen "služební poměr").

§ 2

(1) Vojákem z povolání (dále jen "voják") je občan, který vojenskou činnou službu vykonává jako svoje zaměstnání. Voják je ve služebním poměru k České republice. Občan může být povolán do služebního poměru jen na základě vlastní žádosti.

(2) Právní úkony ve věcech služebního poměru jménem České republiky činí služební orgány, kterými jsou prezident republiky (dále jen "prezident"), ministr obrany (dále jen "ministr") a v rozsahu určeném rozkazem prezidenta nebo rozkazem ministra velitelé, náčelníci, ředitelé a jiní vedoucí zaměstnanci.

(3) Služební orgány jsou povinny zajišťovat rovný přístup a rovné zacházení se všemi uchazeči o povolání do služebního poměru (dále jen "uchazeč") a se všemi vojáky při vytváření podmínek výkonu služby, zejména pokud jde o odbornou přípravu a dosažení

služebního postupu, odměňování, jiná peněžitá plnění a plnění peněžité hodnoty. Je zakázána diskriminace uchazečů a vojáků z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, sexuální orientace, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu, manželského a rodinného stavu a povinností k rodině, těhotenství nebo mateřství anebo proto, že vojákyně kojí. Je zakázáno i takové jednání služebních orgánů, které diskriminuje nikoliv přímo, ale až ve svých důsledcích. Za takové jednání se považuje i navádění k diskriminaci. Za diskriminaci se nepovažují případy, kdy je pro odlišné zacházení věcný důvod spočívající v povaze služby, kterou voják vykonává, a který je pro výkon této služby nezbytný.

(4) Služební orgán ani voják nesmí zneužívat výkonu práv a povinností vyplývajících ze služebního poměru k újmě jiného vojáka nebo k ponižování jeho důstojnosti. Za ponižování důstojnosti se považuje i nežádoucí chování sexuální povahy a všechny formy obtěžování, které směřují k narušení důstojnosti vojáka, vytvoření zastrašující, nepřátelské, ponižující a pokořující nebo urážlivé atmosféry, a které jsou nevídané, nevhodné nebo mohou být druhým vojákem oprávněně vnímány jako podmínka pro rozhodnutí, která ovlivňují výkon práv a povinností vyplývajících ze služebního poměru.

(5) Dojde-li ve služebním vztahu k porušení práv a povinností vyplývajících z rovného zacházení s vojáky nebo k nežádoucímu sexuálnímu chování při výkonu služby, má voják právo se domáhat, aby bylo upuštěno od tohoto jednání a aby byly odstraněny důsledky tohoto jednání.

(6) Služební orgány nesmí vojáka jakýmkoli způsobem postihovat nebo znevýhodňovat proto, že se zákonným způsobem domáhá svých práv a nároků vyplývajících ze služebního poměru.

ČÁST DRUHÁ

VZNIK, PRŮBĚH, ZMĚNY A ZÁNİK SLUŽEBNÍHO POMĚRU VOJÁKŮ

HLAVA I

VZNIK SLUŽEBNÍHO POMĚRU

§ 2a

Osobní údaje

(1) Od vzniku služebního poměru do jeho zániku zpracovávají služební orgány tyto osobní údaje¹ vojáka:

- a) jméno a příjmení, včetně předchozích jmen a příjmení a rodného příjmení,
- b) akademické tituly a vědecké hodnosti s daty jejich přiznání,
- c) rodné číslo,
- d) adresu místa trvalého pobytu a bydliště,
- e) státní občanství,

- f) získané vzdělání,
- g) zdravotní způsobilost k vojenské činné službě, 1a)
- h) přehled o předchozích pracovních a služebních poměrech a o samostatných výdělečných činnostech,
- i) jazykové znalosti a zkoušky z nich,
- j) zvláštní schopnosti, dovednosti, zájmy a oprávnění,
- k) trestní bezúhonnost,
- l) rodinný stav,
- m) jména, příjmení a adresy místa trvalého pobytu a bydliště osob blízkých. 1b)

(2) K doložení údajů podle [odstavce 1](#) je voják povinen předložit platné doklady a podklady. Údaj o trestní bezúhonnosti podle [odstavce 1 písm. k\)](#) se prokazuje výpisem z evidence Rejstříku trestů ne starším než 6 měsíců.

(3) Služební orgány vedou osobní údaje v osobním spisu vojáka a zakládají do něj doklady a podklady, které prokazují pravdivost a přesnost osobních údajů. Dále vedou v osobním spisu vojáka doklady a podklady o průběhu jeho služebního poměru. Osobní údaje jsou vedeny i s využitím výpočetní techniky.

(4) Voják je povinen oznámit služebnímu orgánu změny v osobních údajích, a to do 8 dnů ode dne, kdy ke změnám došlo.

(5) Služební orgány zpracovávají při plnění služebních úkolů osobní údaje vojáka v rozsahu vyplývajícím z tohoto zákona. Nestanoví-li tento zákon jinak, postupují při shromažďování, uchovávání, zpřístupňování, předávání a jiném zpracovávání osobních údajů o vojácích a jiných fyzických osobách podle zvláštního právního předpisu. 1c)

§ 3

Podmínky povolání do služebního poměru

(1) Do služebního poměru může být povolán občan České republiky starší 18 let, který

- a) složil vojenskou přísahu,
- b) vykonal základní nebo náhradní vojenskou službu,
- c) není členem politické strany, politického hnutí, odborové organizace, nepodporuje, nepropaguje nebo nesympatizuje s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, náboženskou anebo rasovou zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob,

- d) je trestně bezúhonný,
- e) je zdravotně způsobilý k výkonu služby,
- f) splňuje kvalifikační předpoklady stanovené pro služební zařazení.

(2) Ministerstvo obrany (dále jen "ministerstvo") stanoví vyhláškou

- a) po dohodě s Ministerstvem zdravotnictví způsob posuzování zdravotní způsobilosti občanů pro povolávání do služebního poměru,
- b) kvalifikační předpoklady pro služební zařazení.

§ 4

Výběr uchazeče

(1) Výběr uchazeče se zahajuje doručením písemné žádosti o povolání do služebního poměru. Výběr provádějí služební orgány.

(2) Vyplnění osobního dotazníku, sdělení osobních údajů podle [§ 2a odst. 1](#), doložení osobních údajů podle [§ 2a odst. 2](#) a vyjádření souhlasu se zpracováním osobních údajů jsou podmínkami pro výběr uchazeče.

(3) Služební orgán ověří, zda uchazeč splňuje podmínky stanovené v [§ 3](#). Služební orgán je oprávněn si za účelem ověření trestní bezúhonnosti uchazeče vyžádat opis z evidence Rejstříku trestů. Uchazeč musí být o výsledku výběru písemně vyrozuměn nejdéle do 6 měsíců ode dne doručení žádosti.

(4) Před povoláním uchazeče do služebního poměru jej služební orgán písemně seznámí s předpokládaným dnem vzniku služebního poměru a dobou jeho trvání, služebním zařazením, místem nástupu služby, se základní týdenní dobou služby a jejím rozvržením, platovými náležitostmi a výplatním termínem, délkou řádné dovolené, podmínkami výkonu služby, podmínkami zániku služebního poměru a opatřeními zajišťujícími rovné zacházení.

(5) O uchazeči, který písemně požádal o povolání do služebního poměru a nebyl povolán, uchovávají služební orgány osobní údaje a údaj o důvodu nepovolání do služebního poměru po dobu 50 let. Po uplynutí této doby tyto údaje zlikvidují.

(6) Ministerstvo stanoví vyhláškou doklady pro výběr, postup při výběru a vzor osobního dotazníku.

§ 5

Povolání do služebního poměru

(1) Služební poměr se zakládá dnem bezprostředně následujícím po dni doručení rozhodnutí služebního orgánu o povolání občana do služebního poměru (dále jen "rozhodnutí o povolání"). Rozhodnutí o povolání musí obsahovat

- a) den nástupu služby,
- b) služební zařazení,
- c) místo nástupu služby,
- d) dobu trvání služebního poměru,
- e) zkušební dobu,
- f) jmenování do hodnosti,
- g) platové náležitosti.

(2) Dnem, který je v rozhodnutí o povolání stanoven jako den nástupu služby, vzniká služební poměr.

(3) Služební poměr nevznikne, nenastoupí-li občan bez závažného důvodu do služby v den stanovený v rozhodnutí o povolání.

(4) Do služebního poměru se voják povolává na dobu určitou v trvání 2 až 20 let, není-li dále stanoveno jinak; dobu trvání služebního poměru může služební orgán na základě písemného souhlasu vojáka měnit. Při stanovení doby trvání služebního poměru se přihlíží k době přípravy pro výkon služby studiem na vojenských nebo jiných středních a vysokých školách, včetně studia v zahraničí.

(5) Zkušební doba činí 3 měsíce. Doba, po kterou voják nekoná službu z důvodu překážek ve službě nebo z důvodu neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz, se do zkušební doby započítává v rozsahu nejvýše 10 dnů.

(6) Ministerstvo stanoví vyhláškou dobu setrvání ve služebním poměru u vojáků, kteří se připravují k výkonu služby studiem.

HLAVA II

PRŮBĚH A ZMĚNY SLUŽEBNÍHO POMĚRU

§ 6

Služební zařazení

(1) Voják v průběhu služebního poměru vykonává službu podle potřeb ozbrojených sil na území státu i v zahraničí v

- a) ozbrojených silách České republiky,
- b) ministerstvu.

(2) Voják může v průběhu služebního poměru plnit služební úkoly obranného charakteru podle potřeb ozbrojených sil též v orgánech státní správy nebo v právnických

osobách a organizačních složkách státu, jejichž zřizovatelem nebo zakladatelem je ministerstvo, anebo v mezinárodních a nadnárodních organizacích nebo orgánech.

(3) Voják je služebně zařazován podle splněných kvalifikačních předpokladů, podle závěrů služebního hodnocení a podle doby výkonu služby v hodnosti, přičemž každému služebnímu zařazení odpovídá stanovená hodnost.

(4) Služebně zařadit vojáka podle [odstavce 3](#) lze i na základě výsledků výběrového nebo konkurzního řízení. Služební orgány si pro tyto účely zřizují výběrové komise jako své poradní orgány.

(5) Voják, který se připravuje k výkonu služby studiem nebo výcvikem, se při povolání do služebního poměru služebně zařazuje jako čekatel. Výcvikem se rozumí vojenská příprava k získání základních vojenských znalostí a dovedností nezbytných k výkonu služby vojáka.

(6) Vláda stanoví nařízením orgány státní správy, v nichž vojáci plní služební úkoly obranného charakteru, a počet vojáků v nich; ministr stanoví právnické osoby a organizační složky státu, jejichž zřizovatelem nebo zakladatelem je ministerstvo, v nichž vojáci plní služební úkoly obranného charakteru, a počet vojáků v nich.

(7) Vláda stanoví nařízením seznam činností vojáků, stanovených pro jednotlivé hodnostní sbory a hodnosti.

§ 7

Vojenské hodnosti a hodnostní sbory

(1) Podle splněných kvalifikačních předpokladů je voják zařazen do hodnostního sboru a je jmenován do vojenské hodnosti (dále jen "hodnost").

(2) Stanovují se tyto hodnostní sbory a hodnosti:

a) hodnostní sbor mužstvo - hodnosti vojín, svobodník,

b) hodnostní sbor poddůstojníci - hodnosti desátník, četař, rotný,

c) hodnostní sbor praporčíci - hodnosti rotmistr, nadrotmistr, praporčík, nadpraporčík, štábní praporčík,

d) hodnostní sbor nižší důstojníci - hodnosti poručík, nadporučík, kapitán,

e) hodnostní sbor vyšší důstojníci - hodnosti major, podplukovník, plukovník,

f) hodnostní sbor generálové - hodnosti brigádní generál, generálmajor, generálporučík, armádní generál.

(3) Pro vojáky, kteří se připravují k výkonu služby studiem nebo výcvikem, s výjimkou doktorského studijního programu, se stanovuje hodnostní sbor čekatelů s těmito hodnostmi:

- a) voják - po dobu konání výcviku,
- b) svobodník, desátník, četař - po dobu studia ve vojenské vyšší odborné škole a bezprostředně navazujícího výcviku,
- c) svobodník, desátník, četař - po dobu studia ve vojenské vysoké škole v bakalářském studijním programu a bezprostředně navazujícího výcviku,
- d) svobodník, desátník, četař, rotný, rotmistr, nadrotmistr - po dobu studia ve vojenské vysoké škole v magisterském studijním programu.

(4) Do hodností generálů jmenuje vojáky prezident na návrh vlády, do ostatních hodností jmenují vojáky služební orgány.

(5) Vojáka lze s jeho souhlasem výjimečně jmenovat do nižší hodnosti, než které v průběhu služebního poměru dosáhl.

(6) Vojákovi lze propůjčit vyšší hodnost, než kterou skutečně má, na dobu

- a) výkonu volené funkce,
- b) plnění služebního úkolu, který propůjčení vyšší hodnosti vyžaduje.

(7) Vojákovi, kterému byla vyšší hodnost propůjčena, přísluší práva a povinnosti, jako kdyby byl do této hodnosti jmenován. Propůjčení hodnosti však nezakládá nárok na úpravu platu podle této hodnosti.

(8) Doba, na kterou byla vyšší hodnost vojákovi propůjčena podle [odstavce 4](#), končí dnem následujícím po dni, kdy důvod propůjčení vyšší hodnosti pominul.

(9) Hodnosti generálů propůjčuje vojákům na návrh vlády prezident, ostatní hodnosti propůjčuje ministr.

(10) Ministr stanoví počty vojáků v hodnostních sborech a může stanovit další členění do sborů podle odbornosti a specializace vojáků.

§ 8

Doba výkonu služby v hodnosti

(1) Nejkratší doba výkonu služby činí v hodnosti

- a) svobodník, desátník a četař 1 rok,
- b) rotný, rotmistr, nadrotmistr a poručík 2 roky,
- c) praporčík, nadporučík, kapitán, major a podplukovník 3 roky,
- d) nadpraporčík 4 roky.

(2) Do doby výkonu služby v hodnosti se započítává doba trvání služebního poměru vojáka kromě doby dispozice podle [§ 10 odst. 4](#) a doby rodičovské dovolené, s výjimkou rodičovské dovolené, po kterou se vojákově poskytuje peněžitá pomoc v mateřství podle zvláštního právního předpisu¹d).

(3) Do doby výkonu služby v hodnosti, do které byl voják jmenován, se započte i doba výkonu služby v propůjčené hodnosti podle [§ 7](#).

(4) Doby výkonu služby v hodnostech před jmenováním vojáka do nižší hodnosti, než které v průběhu služebního poměru dosáhl, zůstávají vojákově započteny.

§ 9

Dočasné zproštění výkonu služby

Při důvodném podezření ze závažného porušení služebních povinností nebo ze spáchání trestného činu, ohrožoval-li by další výkon služby vojáka důležitý zájem služby nebo objasňování jeho činu, může být voják dočasně zproštěn výkonu služby ve svém služebním zařazení na dobu nejvýše 3 měsíců. Tuto dobu může ministr výjimečně prodloužit, nejdéle však o 3 měsíce. Je-li proti vojákově vedeno trestní řízení, lze jej zprostit výkonu služby v jeho služebním zařazení do pravomocného skončení trestního řízení.

§ 10

Dispozice

(1) Voják, který nemůže vykonávat službu ve svém služebním zařazení nebo nemůže být služebně zařazen, se určí do dispozice.

(2) Do dispozice se určí voják na dobu

a) nejvýše 3 měsíců a se souhlasem ministra nejvýše 6 měsíců, není-li možné rozhodnout o jeho služebním zařazení,

b) dočasného zproštění výkonu služby,

c) kdy vojákyně nemůže z důvodu těhotenství vykonávat službu ve svém služebním zařazení,

d) mateřské dovolené obdobně jako u žen v pracovním poměru,²⁾

e) rodičovské dovolené,³⁾

f) dovolené bez nároku na peněžní náležitosti po dobu, po kterou se mu poskytuje peněžitá pomoc podle zvláštních předpisů,⁴⁾

g) dovolené bez nároku na peněžní náležitosti delší než 30 dnů,

h) po kterou je neznámý, nejdříve však po třicátém dni,

i) vazby.

(3) Do dispozice může být určen voják na dobu nejvýše 3 měsíců před uplynutím stanovené doby trvání služebního poměru nebo před propuštěním ze služebního poměru.

(4) Do doby trvání služebního poměru se nezapočítává doba dispozice, do které byl voják určen podle [odstavce 2 písm. g\)](#) a [h\)](#) a podle [odstavce 2 písm. i\)](#), byl-li pravomocně odsouzen za trestný čin.

(5) Po dobu dispozice podle [odstavce 2 písm. a\) až c\)](#) a podle [odstavce 3](#) plní voják služební úkoly podle rozkazů nadřízeného.

(6) Voják, který byl určen do dispozice na dobu delší než 1 rok z důvodů uvedených v [odstavci 2 písm. e\) až i\)](#), je po ukončení dispozice služebně zařazen podle [§ 6](#); v ostatních případech se vrací voják zpět do svého původního služebního zařazení.

§ 10a

Zvláštní dispozice

Do zvláštní dispozice se určí voják, který je příslušníkem Vojenského zpravodajství, jestliže to vyžaduje důležitý zájem služby. Voják určený do zvláštní dispozice má obdobné postavení jako příslušník zpravodajské služby bezpečnostního sboru, zařazený do zálohy zvláštní podle zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů^{4a}). Na vojáka, který je určen do zvláštní dispozice, se ustanovení tohoto zákona použijí přiměřeně.

Přerušení služebního poměru

§ 11

(1) Vojákovi se přerušuje služební poměr po dobu výkonu

a) funkce podle zvláštního předpisu,⁵⁾

b) funkce v zastupitelstvu územní samosprávy, za jejíž výkon náleží podle zvláštního právního předpisu odměna,

c) trestu odnětí svobody.

(2) Služební poměr se přerušuje podle [odstavce 1 písm. a\)](#) a [b\)](#) dnem zvolení a podle [odstavce 1 písm. c\)](#) dnem nástupu výkonu trestu odnětí svobody.

(3) Vojákovi lze přerušit služební poměr z důvodu přerušení studia nebo pro výkon funkce v zahraničí v mezinárodních a nadnárodních organizacích nebo orgánech.

(4) Služební poměr se může přerušit na dobu nejdéle 6 let z celkové doby trvání služebního poměru; doba přerušení služebního poměru může být prodloužena o dobu trvání volební kampaně. Důvody přerušení služebního poměru je voják povinen bez zbytečného odkladu sdělit služebnímu orgánu písemně.

§ 12

(1) Doba přerušení služebního poměru se vojákovi nezapočítává do doby trvání služebního poměru.

(2) Voják po skončení přerušení služebního poměru pokračuje ve služebním poměru dnem, kdy důvody přerušení služebního poměru pominuly. Tímto dnem se voják služebně zařazuje podle § 6. Není-li možné rozhodnout o jeho služebním zařazení, určí se do dispozice podle § 10 odst. 2 písm. a). Zánik důvodů přerušení služebního poměru je voják povinen bez zbytečného odkladu sdělit služebnímu orgánu písemně.

§ 13

Dočasné pověření výkonem služby v jiném služebním zařazení

(1) Voják může být dočasně pověřen výkonem služby v jiném služebním zařazení stejné nebo vyšší úrovně, nejdéle na dobu 1 roku.

(2) Při dočasném pověření výkonem služby v jiném služebním zařazení nevzniká nárok na jmenování do hodnosti stanovené pro toto služební zařazení.

§ 14

Služební cesta

(1) Vojáka lze vyslat na služební cestu na dobu nezbytně nutnou. Voják na služební cestě plní služební úkoly podle rozkazu nadřízeného, který ho na služební cestu vyslal.

(2) Podmínky pro vykonání služební cesty vojákovi předem stanoví nadřízený, který ho na služební cestu vysílá.

§ 15

Odvelení

(1) Vojáka lze podle potřeb ozbrojených sil odvelet na dobu nejdéle 6 měsíců v kalendářním roce; na dobu delší může být odvelen jen se svým souhlasem nebo rozhodnutím ministra.

(2) Odvelením vojáka se rozumí jeho pověření služebními úkoly, a to i nesouvisejícími s jeho služebním zařazením, které plní po stanovenou dobu mimo místo pravidelného výkonu služby nebo i v něm. Nadřízený odveleného vojáka může stanovit, že odvelenému vojákovi může služební úkoly ukládat i jiný nadřízený.

§ 16

Přeložení

(1) Voják může být přeložen k výkonu služby do jiného místa výkonu služby nebo do podřízenosti jiného služebního orgánu ve stejném místě výkonu služby. Jiným místem výkonu služby se rozumí obec,5a) ve které má voják stanoveno nové místo výkonu služby (dále jen "místo přeložení").

(2) Voják může být na vlastní žádost přeložen do jiného místa výkonu služby nebo do podřízenosti jiného služebního orgánu ve stejném místě výkonu služby, je-li to v souladu s potřebami ozbrojených sil.

§ 17

Služební hodnocení

(1) Služební hodnocení je podkladem pro rozhodování o služebním poměru vojáka.

(2) Služební hodnocení spočívá zejména v posouzení plnění služebních úkolů, povinností vojáka, jeho odborné a psychické způsobilosti ke služebnímu zařazení, zdravotní způsobilosti a fyzické zdatnosti pro další výkon služby. Služební hodnocení musí být písemné a hodnocený voják s ním musí být seznámen.

(3) Ministerstvo stanoví vyhláškou postup při služebním hodnocení a jeho hlediska.

HLAVA III

ZÁNİK SLUŽEBNÍHO POMĚRU

§ 18

Zánik služebního poměru

Služební poměr vojáka zaniká

- a) uplynutím stanovené doby,
- b) propuštěním,
- c) odnětím hodnosti,
- d) na základě rozhodnutí soudu o ztrátě vojenské hodnosti,6)
- e) úmrtím vojáka,
- f) prohlášením vojáka za mrtvého,
- g) pozbytím státního občanství České republiky,
- h) ztrátou zdravotní způsobilosti na základě rozhodnutí přezkumné komise,6a)
- i) zbavením nebo omezením způsobilosti k právním úkonům,

j) zrušením ve zkušební době.

§ 19

Propuštění ze služebního poměru

(1) Voják musí být propuštěn ze služebního poměru, pokud

- a) dosáhl důchodového věku stanoveného pro muže podle zvláštního právního předpisu,7)
- b) splnil podmínky nároku na starobní důchod podle zvláštního právního předpisu,7a) přičemž dosáhl důchodového věku stanoveného pro muže podle zvláštního právního předpisu,7)
- c) přestal být ze zdravotních důvodů způsobilý vykonávat službu v dosavadním služebním zařazení, s výjimkou zdravotních důvodů souvisejících s těhotenstvím, nebo podle zvláštního právního předpisu9) není způsobilý pro další výkon služby v dosavadním služebním zařazení a není pro něho jiné služební zařazení,
- d) se přestal připravovat k výkonu služby studiem a není pro něho jiné služební zařazení,
- e) není pro něho v důsledku organizačních změn jiné služební zařazení,
- f) byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody,
- g) byl pravomocně odsouzen pro trestný čin a jeho setrvání ve služebním poměru by ohrozilo vážnost ozbrojených sil,
- h) podle závěrů služebního hodnocení není způsobilý pro další výkon služby,
- i) se stal členem politické strany, politického hnutí nebo odborové organizace,
- j) vykonává výdělečnou činnost bez souhlasu služebního orgánu nebo činnost odpovědného zástupce podle zvláštních právních předpisů,9a) je členem statutárních nebo kontrolních orgánů právnických osob, které provozují podnikatelskou činnost, s výjimkou členství ve statutárních nebo kontrolních orgánech nestavebních bytových družstev zřízených ke správě bytového fondu, a právnických osob a organizačních složek státu, jejichž zřizovatelem nebo zakladatelem je ministerstvo nebo jiný správní úřad,
- k) podal žádost o propuštění ze služebního poměru,
- l) pominuly důvody přerušení služebního poměru podle [§ 11](#) a voják ve služebním poměru nepokračuje podle [§ 12 odst. 2](#),
- m) podporuje, propaguje nebo sympatizuje s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, náboženskou anebo rasovou zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob.

(2) V případě snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle zvláštního právního předpisu^{9b}) může prezident nebo ministr na základě žádosti vojáka rozhodnout v souladu s potřebami ozbrojených sil o setrvání vojáka ve služebním poměru i po dosažení této věkové hranice, nejpozději do dosažení důchodového věku podle zvláštního právního předpisu⁷). Při rozhodování se rovněž přihlíží k odbornosti vojáka, dosavadnímu průběhu jeho služebního poměru, jeho morálním vlastnostem, zdravotnímu stavu a k jeho účasti v zahraničních operacích.

(3) Služební poměr zaniká uplynutím 3 kalendářních měsíců následujících po dni doručení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru vydaného služebním orgánem, není-li dohodou stanovena doba kratší; to neplatí při propuštění ze služebního poměru podle [odstavce 1 písm. a\)](#) a [b\)](#), kdy služební poměr zaniká posledním dnem kalendářního měsíce, v němž voják splnil podmínky nároku na starobní důchod, není-li dohodou stanovena doba kratší, a podle [odstavce 1 písm. k\)](#), kdy služební poměr zaniká uplynutím 6 kalendářních měsíců následujících po dni doručení žádosti o propuštění, není-li dohodou stanovena doba kratší. Služební poměr podle [odstavce 1 písm. l\)](#) zaniká uplynutím 15 dnů následujících po dni, kdy voják měl pokračovat ve služebním poměru, pokud mu v tom nezabránily závažné důvody. Z důvodu uvedeného v [odstavci 1 písm. g\)](#) musí být voják propuštěn ze služebního poměru do 6 měsíců ode dne, kdy se služební orgán o pravomocném rozsudku dozvěděl, nejpozději však do 1 roku od nabytí právní moci rozsudku.

§ 20

Zákaz propuštění ze služebního poměru

(1) O propuštění vojáka ze služebního poměru nesmí být rozhodnuto

- a) při dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz, s výjimkou případů, které jsou podle zvláštního právního předpisu¹⁰) důvodem zániku nároku na nemocenskú,
- b) v době těhotenství vojákyně, do devátého měsíce po porodu, a v době, kdy vojákyně kojí,
- c) pečuje-li o dítě mladší 3 let,
- d) od podání návrhu na ústavní ošetřování nebo od povolení lázeňského léčení poskytovaného v době neschopnosti ke službě až do jejího skončení; při onemocnění tuberkulózou nebo nemocí z povolání se tato doba prodlužuje o 6 měsíců po propuštění z ústavního ošetřování.

(2) Zákaz propuštění se nevztahuje na propuštění z důvodů uvedených v [§ 19 odst. 1 písm. a\), b\), c\), f\) a i\) až l\)](#).

§ 21

Odnětí hodnosti

(1) Hodnost se odejme vojákovu za úmyslné zvlášť závažné porušení služebních povinností. Vojákovu, kterému byla hodnost odňata, přísluší hodnost vojín.

(2) Generálům odnímá hodnost prezident na návrh vlády; ostatním vojákům odnímá hodnost ministr.

(3) Dnem odnětí hodnosti zaniká vojákovu služební poměr.

§ 21a

Zrušení služebního poměru ve zkušební době

Služební orgán nebo voják může zrušit služební poměr ve zkušební době i bez uvedení důvodu. Služební poměr zaniká posledním dnem kalendářního měsíce, ve kterém bylo doručeno vojákovu rozhodnutí služebního orgánu o zrušení služebního poměru ve zkušební době nebo ve kterém bylo služebnímu orgánu doručeno písemné oznámení vojáka o zrušení služebního poměru ve zkušební době. Rozhodnutí nebo písemné oznámení o zrušení služebního poměru ve zkušební době musí být doručeno druhé straně nejpozději 5 dnů přede dnem, kdy má služební poměr zaniknout.

§ 22

Nároky po zrušení rozhodnutí

o propuštění ze služebního poměru

(1) Dojde-li ke zrušení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru, služební poměr trvá se všemi právy a povinnostmi.

(2) Přesahuje-li celková délka doby, za kterou by měly být vojákovu poskytnuty peněžní náležitosti, 3 roky, přiznají se peněžní náležitosti v rozsahu a výši, v jaké by náležely při trvání služebního poměru, nejdéle za 3 roky, které předcházejí dni zrušení rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru.

§ 23

Písemné hodnocení při zániku služebního poměru

Při zániku služebního poměru je služební orgán povinen vydat na žádost vojáka nejpozději dnem zániku služebního poměru potvrzení o službě a písemné hodnocení, ve kterém musí být vyhodnocen celý průběh služebního poměru.

HLAVA IV

VÝKON A DOBA SLUŽBY

§ 24

Výkon služby

(1) Výkonem služby se rozumí plnění služebních povinností podle služebního zařazení a podle rozkazů nadřízeného.

(2) Za výkon služby lze též uznat činnost konanou z vlastní iniciativy ve prospěch ozbrojených sil, nepotřebuje-li k ní voják zvláštní oprávnění nebo nekoná-li ji proti

výslovnému zákazu nadřízeného.

§ 25

Základní týdenní doba služby a kratší týdenní doba služby

(1) Základní týdenní doba služby činí 42,5 hodiny.

(2) Nadřízený může stanovit vojákovi kratší týdenní dobu služby nebo dobu služby jinak vhodně upravit, požádá-li o to voják ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů a nebrání-li tomu důležitý zájem služby. Vojákovi s kratší týdenní dobou služby přísluší měsíční plat odpovídající této kratší týdenní době služby.

(3) Nadřízený stanoví vojákovi na základě rozhodnutí přezkumné komise kratší týdenní dobu služby v rozsahu nejméně 30 hodin týdně a nejdéle po dobu 6 měsíců ode dne skončení neschopnosti ke službě pro služební úraz nebo nemoc z povolání.

§ 26

Rozvržení základní týdenní doby služby

(1) O rozvržení základní týdenní doby služby rozhoduje služební orgán. Stanoví začátek a konec doby služby v jednotlivých dnech; doba nepřetržité služby může činit nejvýše 30 hodin. Doba služby v jednotlivých dnech může nadřízený rozvrhnout na 2 části.

(2) Základní týdenní doba služby se rozvrhuje zpravidla rovnoměrně na 5 dnů služby tak, aby dny nepřetržitého odpočinku v týdnu připadaly pokud možno na sobotu a neděli. Vyžaduje-li to povaha služby, může se služba rozvrhnout nerovnoměrně; průměrná týdenní doba služby nesmí přitom v určitém období, zpravidla čtyřtýdenním, přesahovat hranici stanovenou pro délku základní týdenní doby služby.

§ 27

Přestávky ve službě

(1) Voják má nejdéle po 5 hodinách nepřetržitého výkonu služby nárok na přestávku v trvání nejméně 30 minut na jídlo a odpočinek. Jde-li o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, musí být vojákovi zajištěna přiměřená doba na jídlo a odpočinek.

(2) Do základní týdenní doby služby se započítává přestávka na jídlo a odpočinek

a) v rozsahu 30 minut denně při rovnoměrném rozvržení týdenní doby služby,

b) v celkovém rozsahu 45 minut při nepřetržitém výkonu služby, která trvá nejméně 12 hodin,

c) v celkovém rozsahu 90 minut při nepřetržitém výkonu služby po dobu nejméně 24 hodin.

§ 28

Nepřetržitý odpočinek mezi službami a nepřetržitý odpočinek v týdnu

Základní týdenní doba služby se rozvrhuje tak, aby voják měl mezi koncem jedné služby a počátkem následující služby nepřetržitý odpočinek v trvání nejméně 12 hodin a ve zvláštních nebo režimových službách v trvání alespoň 6 hodin; jednou v týdnu musí nepřetržitý odpočinek činit nejméně 36 hodin.

§ 29

Služba konaná nad základní týdenní dobu služby

(1) Vyžaduje-li to důležitý zájem služby, je voják povinen konat službu nad základní týdenní dobu služby. Služba nad základní týdenní dobu služby se může konat jen na rozkaz nadřízeného nebo s jeho souhlasem.

(2) Službu nad základní týdenní dobu služby nesmí konat voják, kterému byla stanovena kratší týdenní doba služby.

(3) Službou v noci se rozumí služba v době od 22 hodin do 6 hodin.

§ 30

Služební pohotovost

(1) Vyžaduje-li to důležitý zájem služby, může nadřízený nařídít vojákovi služební pohotovost.

(2) Služební pohotovostí se rozumí přítomnost vojáka ve vojenských objektech nebo na jiných místech, která určí nadřízený, a to mimo dobu služby.

(3) Služební pohotovost nelze nařídít vojákovi, který má stanovenou kratší týdenní dobu služby.

§ 31

Intenzivní vojenský výcvik

(1) Intenzivním vojenským výcvikem se rozumí nepřetržitý sled výcvikových činností, které probíhají po dobu delší než 30 hodin a kratší než 48 hodin.

(2) Doba intenzivního vojenského výcviku se započítává do celkové základní týdenní doby služby. Po dobu intenzivního vojenského výcviku se ustanovení o přestávkách ve službě nepoužije.

§ 31a

Nepřetržitý vojenský výcvik

(1) Nepřetržitým vojenským výcvikem se rozumí nepřetržitý sled výcvikových činností, které probíhají nejméně 48 hodin.

(2) Po dobu nepřetržitého vojenského výcviku se ustanovení o základní týdenní době služby, o službě konané nad základní týdenní dobu služby, o nepřetržitém odpočinku mezi službami a nepřetržitém odpočinku v týdnu a o přestávkách ve službě nepoužijí.

§ 31b

Nepřetržité vojenské nasazení na území České republiky

(1) Nepřetržitým vojenským nasazením na území České republiky je doba výkonu služby při plnění úkolů ozbrojených sil podle zvláštního právního předpisu(10a).

(2) Nepřesahuje-li doba nepřetržitého vojenského nasazení na území České republiky 48 hodin, započítává se do celkové základní týdenní doby služby. Přesahuje-li doba nepřetržitého vojenského nasazení na území České republiky 48 hodin, ustanovení o základní týdenní době služby, o službě konané nad základní týdenní dobu služby, o nepřetržitém odpočinku mezi službami a nepřetržitém odpočinku v týdnu a o přestávkách ve službě se nepoužijí.

§ 31c

Společná ustanovení k intenzivnímu vojenskému výcviku, nepřetržitému vojenskému výcviku a nepřetržitému vojenskému nasazení na území České republiky

(1) Doby zahájení a ukončení intenzivního vojenského výcviku, nepřetržitého vojenského výcviku a nepřetržitého vojenského nasazení na území České republiky stanoví služební orgán.

(2) Nadřízený je povinen v době uvedené v [odstavci 1](#) určit vojákovi přiměřenou dobu na jídlo a oddech a místo odpočinku.

(3) Za každých ukončených 48 hodin nepřetržitého vojenského výcviku nebo nepřetržitého vojenského nasazení na území České republiky má voják nárok na 8,5 hodiny volna v době, ve které by měl jinak konat službu.

(4) Za dobu volna podle [odstavce 3](#) se plat nekrátí. Volno je služební orgán povinen udělit neprodleně, nejpozději do 3 měsíců od ukončení nepřetržitého vojenského výcviku nebo nepřetržitého vojenského nasazení na území České republiky. Za dobu výkonu služby při nepřetržitém vojenském výcviku a nepřetržitém vojenském nasazení na území České republiky trvajícím 48 hodin a déle nenáleží vojákovi příplatek za noční práci, příplatek za práci v sobotu a v neděli, plat a náhradní volno za práci přesčas, příplatek za dělenou směnu, plat nebo náhradní volno za práci ve svátek a odměna za pracovní pohotovost podle zvláštního právního předpisu(10b).

HLAVA V

DOVOLENÁ A SLUŽEBNÍ VOLNO

§ 32

Délka řádné dovolené

(1) Voják má nárok na řádnou dovolenou v kalendářním roce v délce 37 kalendářních dnů, včetně 10 dnů, které jsou jinak dny jeho nepřetržitého odpočinku v týdnu. Případně-li v době dovolené svátek¹⁾ na den, který je jinak obvyklým dnem služby, nezapočítává se do řádné dovolené.

(2) Netrval-li služební poměr po celý kalendářní rok, má voják nárok na poměrnou část řádné dovolené. Poměrná část řádné dovolené se určí tak, že za každý kalendářní měsíc trvání služebního poměru má voják nárok na jednu dvanáctinu dovolené. Vznikne-li služební poměr nejpozději 15. den v měsíci, má voják nárok na poměrnou část dovolené i za tento kalendářní měsíc; za kalendářní měsíc, v němž služební poměr zanikl, má voják nárok na poměrnou část dovolené, jen jestliže v tomto měsíci trval služební poměr déle než 15 kalendářních dnů.

§ 33

Čerpání řádné dovolené

(1) Nástup řádné dovolené určuje nadřízený, a to s přihlédnutím k důležitým zájmům služby a k oprávněnému požadavku vojáka. Den nástupu řádné dovolené se musí vojákově určit nejméně 15 kalendářních dnů předem; tato lhůta se může zkrátit, jestliže s tím voják souhlasí. Nástup řádné dovolené se může na žádost vojáka změnit.

(2) Nástup řádné dovolené určí nadřízený tak, aby ji voják mohl vyčerpat do konce kalendářního roku. Jestliže voják ze služebních důvodů nebo pro důležité osobní překážky ve službě nemohl řádnou dovolenou v kalendářním roce vyčerpat, je nadřízený povinen poskytnout ji tak, aby ji vyčerpal nejpozději do konce následujícího kalendářního roku. Nadřízený je však povinen určit vojákově čerpání řádné dovolené alespoň 14 dnů v kalendářním roce vcelku.

(3) Nadřízený nemůže určit čerpání dovolené na dobu, kdy je voják uznán neschopným ke službě pro nemoc nebo úraz, ani na dobu, po kterou je vojákyně na mateřské nebo rodičovské dovolené nebo voják na rodičovské dovolené. Na dobu trvání ostatních důležitých osobních překážek ve službě může nadřízený určit vojákově čerpání dovolené jen na jeho žádost.

(4) Vyžaduje-li to důležitý zájem služby, může nadřízený změnit vojákově původní určený nástup dovolené nebo ho z dovolené odvolat; voják má nárok na náhradu nákladů, které mu tím vznikly.

(5) Voják, jehož doba služby je rozvržena nerovnoměrně, čerpá dovolenou po tolik obvyklých dnů služby, kolik jich na dobu jeho dovolené připadá v celoročním průměru.

(6) Požádá-li vojákyně o poskytnutí řádné dovolené tak, aby řádná dovolená navazovala bezprostředně na konec mateřské dovolené,²⁾ a voják o poskytnutí řádné dovolené tak, aby navazovala bezprostředně na skončení rodičovské dovolené do doby, po kterou je žena oprávněna čerpat mateřskou dovolenou,²⁾ je služební orgán povinen jejich žádosti vyhovět.

§ 34

Přerušeni řádné dovolené

Řádná dovolená se přerušuje, byl-li voják v době čerpání dovolené uznán neschopným ke službě pro nemoc nebo úraz nebo ošetřuje-li nemocného člena rodiny; řádná dovolená se přerušuje také nástupem na mateřskou nebo rodičovskou dovolenou.

§ 35

Krácení řádné dovolené

(1) Řádná dovolená se krátí při neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz a při rodičovské dovolené, s výjimkou rodičovské dovolené, po kterou se vojákovi poskytuje peněžitá pomoc podle zvláštního právního předpisu,⁴⁾ za prvních 120 dnů a za každých dalších 30 dnů o jednu dvanáctinu. Řádná dovolená se nekrátí při neschopnosti ke službě pro služební úraz nebo nemoc z povolání.

(2) Řádná dovolená se krátí za každý den neomluvené nepřítomnosti vojáka ve službě o 2 dny, nejvíce o 22 dny v kalendářním roce.

(3) Je-li voják nepřítomen ve službě z důvodu výkonu trestu odnětí svobody, po dobu vazby, byl-li pravomocně odsouzen, po dobu, kdy byl nezvěstný více než 30 dnů, a po dobu dovolené bez nároku na peněžní náležitosti, řádná dovolená se krátí za každých 30 dnů nepřítomnosti o jednu dvanáctinu.

§ 36

Krátká dovolená

Vojákovi může být na jeho žádost poskytnuta krátká dovolená v rozsahu do 10 dnů v kalendářním roce k návštěvě rodiny, pokud nemá v obci výkonu služby byt a nemůže denně dojíždět k rodině. Krátká dovolená se poskytuje ve dnech, které jsou obvyklými dny služby vojáka. Krátkou dovolenou nelze poskytnout vojákovi, který pobírá přídavek na bydlení.

§ 37

Zvláštní dovolená

Voják, který koná po celý kalendářní rok službu zdraví škodlivou nebo zvlášť obtížnou anebo službu uvedenou v [§ 120 odst. 3](#) větě druhé, má nárok na zvláštní dovolenou v délce 7 kalendářních dnů v kalendářním roce. Ministerstvo po dohodě s Ministerstvem zdravotnictví stanoví vyhláškou, která služba je zdraví škodlivá nebo zvlášť obtížná.

§ 38

Rodičovská dovolená a dovolená bez nároku na peněžní náležitosti

(1) Vojákovi se na žádost poskytne rodičovská dovolená po dobu, po kterou se mu poskytuje peněžitá pomoc⁴⁾ nebo rodičovský příspěvek podle zvláštních právních předpisů.¹²⁾

(2) Nadřízený může vojákovvi na jeho žádost udělit z rodinných nebo jiných závažných důvodů dovolenou bez nároku na peněžní náležitosti nejdéle na dobu 12 měsíců.

§ 39

Služební volno při překážkách ve službě

(1) Nemůže-li voják pro překážky z důvodů obecného zájmu nebo pro důležité osobní překážky konat službu, má nárok na služební volno v nezbytně nutném rozsahu, pokud úkony v obecném zájmu nebo v důležité osobní záležitosti nelze vyřídit mimo dobu služby.

(2) Služební orgán může poskytnout vojákovvi pro důležité osobní překážky ve službě další služební volno, popřípadě mu může poskytnout služební volno i z jiných vážných důvodů.

(3) Služební volno pro překážky ve službě se vojákovvi poskytuje ve dnech, které jsou jinak jeho obvyklými dny služby.

(4) Služební volno se poskytuje na žádost vojáka, pokud je důvod služebního volna předem znám. Překážku ve službě a dobu jejího trvání je voják povinen prokázat.

(5) Ministerstvo stanoví vyhláškou, ze kterých konkrétních důvodů a v jakém konkrétním rozsahu se poskytuje služební volno.

HLAVA VI

ZVLÁŠTNOSTI PRŮBĚHU SLUŽBY

§ 40

Zvláštnosti průběhu služby v zahraničí

(1) Na vojáky, kteří konají službu v zahraničí, se vztahují ustanovení tohoto zákona, není-li dále stanoveno jinak.

(2) Pro službu v zahraničí lze vojáka povolát do služebního poměru i na dobu kratší než 2 roky.

(3) Vojáka ke službě do zahraničí vysílá ministr nebo služební orgány, které k tomu ministr zmocnil.

§ 40a

Zahraniční operace

(1) Zahraniční operací se rozumí výkon služby mimo území České republiky, během kterého voják plní úkoly ozbrojených sil podle zvláštního právního předpisu (2a).

(2) Po dobu vyslání do zahraniční operace plní voják služební povinnosti podle

zařazení v úkolovém uskupení nebo individuálně.

(3) Úkolovým uskupením se rozumí dočasné uskupení vojenských útvarů, jednotek, jejich částí nebo jednotlivých vojáků pod velením stanoveného velitele, které je sestaveno za účelem provedení konkrétní operace nebo splnění konkrétního úkolu a které nemá stálou organizační strukturu. Velitel má vůči vojákům úkolového uskupení postavení služebního orgánu.

(4) Vyžadují-li to podmínky zahraniční operace, není velitel úkolového uskupení povinen používat ustanovení o základní týdenní době služby, o službě konané nad základní týdenní dobu služby, o nepřetržitém odpočinku mezi službami a nepřetržitém odpočinku v týdnu a o přestávkách ve službě. Vyžadují-li to poměry nebo zvyklosti v místě zahraniční operace, je velitel úkolového uskupení oprávněn stanovit vojákovi přiměřená omezení. Velitel úkolového uskupení je povinen v době, po kterou jsou stanoveny ztížené podmínky výkonu služby a doby odpočinku, zabezpečit vojákovi přiměřenou dobu na jídlo a oddech a určit místo odpočinku.

(5) Po dobu vyslání do zahraniční operace se dovolená a služební volno poskytují pouze tehdy, umožňují-li to podmínky zahraniční operace.

§ 41

Zvláštnosti průběhu služby vojákyně

(1) Těhotná vojákyně nesmí být určována do služeb, jejichž výkon podle lékařského posudku ohrožuje její těhotenství; to platí obdobně o matce do konce devátého měsíce po porodu a vojákyni, která kojí.

(2) Těhotná vojákyně, vojákyně, která kojí a vojákyně pečující o dítě mladší než 1 rok může být určována do nočních služeb, do služeb konaných nad základní týdenní dobu služby a do služební pohotovosti jen s jejím souhlasem.

(3) Těhotná vojákyně a vojákyně pečující o dítě mladší 8 let může být odvelena do jiného místa služebního zařazení, přeložena a vyslána na služební cestu nad základní dobu služby jen s jejím souhlasem.

(4) Nárok vojákyně na mateřskou dovolenou, rodičovskou dovolenou a na přestávky ke kojení se řídí zvláštním právním předpisem¹³⁾ obdobně jako u žen v pracovním poměru.

(5) Odstavce 2, 3 a 4 se vztahují také na vojáky, kteří pobírají peněžitou pomoc,⁴⁾ a osamělé vojáky, kteří trvale pečují o dítě.

(6) Vojákyně, která je těhotná, vojákyně do konce devátého měsíce po porodu a vojákyně, která kojí, nesmí konat činnost, která škodí jejímu organismu, a činnost, která ohrožuje její mateřské poslání.

(7) Vojákyně, která je těhotná, vojákyně do konce devátého měsíce po porodu a vojákyně, která kojí, je povinna neprodleně oznámit a doložit služebnímu orgánu skutečnosti rozhodné pro posouzení zákazu činnosti vztahující se k jejímu služebnímu zařazení.

(8) Ministerstvo v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví stanoví vyhláškou činnosti a pracoviště, které jsou zakázány vojáky, které jsou těhotné, vojáky do konce devátého měsíce po porodu a vojáky, které kojí.

§ 42

Zvláštnosti průběhu služby vojáků, kteří se připravují k výkonu služby studiem

(1) Voják, který uzavřel dohodu o zvýšení nebo rozšíření vzdělání, má nárok na studijní volno.

(2) Ministerstvo stanoví vyhláškou rozsah a čerpání studijního volna.

§ 43

Zvláštnosti průběhu služby vojáků duchovních a příslušníků zdravotnické služby

Na vojáky, kteří konají službu jako duchovní, a na příslušníky zdravotnické služby se vztahuje tento zákon, nestanoví-li mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána,¹⁴ jinak.

ČÁST TŘETÍ

OBČANSKÁ PRÁVA A VOJENSKÉ KÁZEŇSKÉ PRÁVO

HLAVA I

OMEZENÍ OBČANSKÝCH PRÁV VOJÁKA

§ 44

Shromažďovací právo

Voják nesmí ve vojenských objektech pořádat politická shromáždění ani provádět politickou agitaci.

§ 45

Sdružovací právo

(1) Voják nesmí být členem politické strany, politického hnutí a odborové organizace.

(2) Vojáci se mohou sdružovat v profesních sdruženích, jejichž činnost musí být zabezpečena dohodou o spolupráci s ministerstvem a vnitřní normou ministerstva.

§ 46

Právo svobodně projevat náboženství nebo víru

Voják nesmí pořádat náboženské obřady a bohoslužby a účastnit se jich, brání-li tomu

důležitý zájem služby, nekoná-li službu duchovního podle [§ 43](#).

§ 47

Hospodářská a sociální práva

(1) Voják může výjimečně vykonávat výdělečnou činnost pouze s písemným souhlasem služebního orgánu, neovlivní-li tato činnost výkon jeho služby nebo jiný důležitý zájem ozbrojených sil.

(2) Služební orgán může udělený souhlas písemně odvolat. V odvolání souhlasu je služební orgán povinen uvést důvody změny svého rozhodnutí. Voják je pak povinen bez zbytečného odkladu výdělečnou činnost skončit způsobem vyplývajícím pro její skončení z příslušných právních předpisů.

(3) Voják smí vykonávat činnost vědeckou, pedagogickou, publicistickou, literární nebo uměleckou a správu vlastního majetku.

(4) Voják nesmí vykonávat činnost odpovědného zástupce podle zvláštních právních předpisů^{9a}) ani být členem statutárních nebo kontrolních orgánů právnických osob, které provozují podnikatelskou činnost, s výjimkou členství ve statutárních nebo kontrolních orgánech nestavebních bytových družstev zřízených ke správě bytového fondu, a právnických osob a organizačních složek státu, jejichž zřizovatelem nebo zakladatelem je ministerstvo nebo jiný správní úřad.

HLAVA II

ZÁKLADNÍ POVINNOSTI VOJÁKŮ A ZÁKLADNÍ POVINNOSTI NADŘÍZENÝCH

§ 48

Základní povinnosti vojáků

(1) Voják je povinen

- a) důsledně a přesně plnit úkoly, které mu ukládají právní předpisy a rozkazy nadřízených,
- b) svědomitě a řádně konat službu podle svých sil, znalostí a schopností,
- c) zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděl při výkonu služby a které v zájmu ozbrojených sil nelze sdělovat jiným osobám; to neplatí, pokud byl této povinnosti zproštěn služebním orgánem,
- d) ohlásit svému nadřízenému závady, nedostatky, které ohrožují nebo ztěžují výkon služby, a hrozící škodu,
- e) zvyšovat své odborné znalosti a prohlubovat svoji kvalifikaci, dbát o svoji fyzickou zdatnost,
- f) dodržovat pravidla služební zdvořilosti a chovat se i mimo službu tak, aby neohrozil

vážnost a důvěryhodnost ozbrojených sil, dodržovat při výkonu služby právní předpisy, mezinárodní právo válečné a humanitární, mezinárodní smlouvy a rozkazy nadřízených,

g) při výkonu služby nosit předepsaný stejnokroj; výjimky stanoví služební orgán,

h) nezneužívat ve svůj prospěch nebo ve prospěch jiných osob informace získané při výkonu služby a nepřijímat neoprávněné dary nebo jiné výhody v souvislosti s výkonem služby,

i) bezodkladně ohlásit nadřízenému zahájení trestního řízení vůči své osobě a informovat ho o průběhu a ukončení tohoto trestního řízení.

(2) Domnívá-li se voják, že rozkaz nadřízeného je v rozporu s právním předpisem, je povinen nadřízeného na to upozornit; trvá-li nadřízený na splnění rozkazu, je voják povinen jej splnit. Voják je povinen odepřít splnění rozkazu nadřízeného, spáchal-li by jeho splněním trestný čin; tuto skutečnost ohlásí neodkladně vyššímu nadřízenému.

(3) Je-li při výkonu vojenské služby neodkladně třeba zákroku k odvrácení škody hrozící ve vojenských objektech a na vojenském materiálu, je voják povinen zakročít. Nemusí tak učinit, brání-li mu v tom důležitá okolnost nebo jestliže by tím vystavil vážnému ohrožení sebe, ostatní vojáky nebo občany anebo osoby sobě blízké.

§ 49

Základní povinnosti nadřízeného

Nadřízení jsou povinni ve vztahu k podřízeným zejména

a) organizovat, řídit, kontrolovat a hodnotit výkon služby,

b) zabezpečovat, aby byli pro výkon služby odborně připraveni a vycvičeni,

c) vytvářet příznivé podmínky pro výkon služby,

d) vést je ke služební kázi, k plnění služebních povinností a vyvozovat důsledky z porušování služebních povinností,

e) seznamovat vojáky s vojenským řádem a jeho změnami.

HLAVA III

KÁZEŇSKÁ PRAVOMOC, KÁZEŇSKÉ ODMĚNY, KÁZEŇSKÉ TRESTY A JEJICH UKLÁDÁNÍ

§ 50

Kázeňská pravomoc

(1) Kázeňskou pravomocí se rozumí právo udělovat kázeňské odměny a ukládat kázeňské tresty.

(2) Kázeňskou pravomoc mají v celém rozsahu prezident a ministr; v rozsahu stanoveném ve vojenských řádech služební orgány a nadřízení (dále jen "orgány s kázeňskou pravomocí"). K rozhodování o udělování kázeňských odměn a ukládání kázeňských trestů mohou orgány s kázeňskou pravomocí zřizovat kázeňské komise jako poradní orgány, ve kterých jsou zejména zástupci hodnostního sboru.

(3) Prezident jako vrchní velitel ozbrojených sil stanoví ve vojenském řádu podrobnou úpravu vojenského kázeňského práva.

§ 51

Kázeňský přestupek

(1) Kázeňským přestupkem se rozumí zaviněné jednání, které je v rozporu s právními předpisy nebo vojenskými řády, předpisy a rozkazy, nejde-li o jiný správní delikt nebo není-li trestné podle [trestního zákona](#).

(2) Jako kázeňský přestupek se vyřídí též jednání vojáka označené za přestupek ve zvláštním právním předpise. Orgány s kázeňskou pravomocí takový přestupek projednávají a ukládají za něj sankce a ochranná opatření podle zvláštních právních předpisů.¹⁵⁾

§ 52

Kázeňské odměny

(1) Kázeňské odměny se udělují za příkladné plnění služebních povinností nebo za záslužné činy. Záslužným činem se rozumí zejména vykonání hrdinského skutku, projev statečnosti při záchraně života nebo majetku.

(2) Kázeňskými odměnami jsou zejména

- a) písemná pochvala,
- b) prominutí dříve uloženého kázeňského trestu nebo jeho zahlazení,
- c) peněžitý nebo věcný dar.

§ 53

Kázeňské tresty

(1) Kázeňské tresty se ukládají za kázeňské přestupky podle [§ 51 odst. 1](#).

(2) Kázeňskými tresty jsou

- a) napomenutí,
- b) písemná důtka,
- c) výstraha pro neodpovědný výkon služby,

d) snížení platu až o 15 % až na dobu 6 měsíců.

Ukládání kázeňských trestů

§ 54

(1) Postačí-li k nápravě vojáka a k obnovení služební kázně vytknutí méně závažného jednání, které má znaky kázeňského přestupku, kázeňský trest se neuloží.

(2) Před uložením kázeňského trestu se musí úplně a přesně zjistit skutkový stav. Vojákovi se musí před uložením kázeňského trestu umožnit vyjádřit se k věci, navrhopvat důkazy a hájit se. Orgány s kázeňskou pravomocí jsou oprávněny vyslechnout též toho, kdo podal podnět k projednání kázeňského přestupku.

(3) Při rozhodování o uložení kázeňského trestu se přihlíží k povaze protiprávního jednání, k okolnostem, za kterých k němu došlo, k jeho následkům, míře zavinění, k dosavadnímu plnění služebních povinností a k druhu a množství dosud nezahmlazených kázeňských trestů.

§ 55

Za kázeňský přestupek uloží orgán s kázeňskou pravomocí kázeňský trest nejdříve 24 hodin po jeho spáchání, nejpozději však do 30 dnů ode dne, kdy se o jeho spáchání dověděl. Je-li jednání vojáka, v němž lze spatřovat naplnění skutkové podstaty kázeňského přestupku, předmětem šetření jiného orgánu, počíná lhůta 30 dnů pro uložení kázeňského trestu běžet dnem, kdy se orgán s kázeňskou pravomocí dověděl o výsledku tohoto šetření; dopustil-li se voják kázeňského přestupku v zahraničí, dnem následujícím po dni návratu vojáka ze zahraničí. Za kázeňský přestupek lze uložit kázeňský trest do 1 roku ode dne jeho spáchání.

§ 56

Kázeňský trest nelze uložit nebo vykonat, byl-li kázeňský trest prominut anebo vztahuje-li se na přestupek amnestie nebo byl-li voják za týž skutek již pravomocně odsouzen soudem; byl-li kázeňský trest uložen dříve, zruší se s účinností ode dne uložení.

§ 57

(1) Kázeňský trest ukládá orgán s kázeňskou pravomocí písemným rozhodnutím, které se musí vojákovi doručit. Proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení; do doby pro podání odvolání se nezapočítává doba nepřetržitého vojenského výcviku. Odvolání podává voják orgánu s kázeňskou pravomocí, který je nadřízen tomu, jenž o uložení kázeňského trestu rozhodl. Proti rozhodnutí prezidenta se nelze odvolat. Odvolání lze vzít zpět do doby rozhodnutí orgánu s kázeňskou pravomocí, který o odvolání rozhoduje.

(2) O odvolání rozhoduje orgán s kázeňskou pravomocí bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů ode dne doručení odvolání. Rozhodnutí je vykonatelné dnem následujícím po nabytí právní moci.

§ 58

Zahlázení kázeňského trestu

(1) Nedopustil-li se voják během 1 roku od pravomocného uložení kázeňského trestu dalšího kázeňského přestupku, kázeňský trest se zahradí vypuštěním z evidence a voják se posuzuje, jako by mu kázeňský trest nebyl uložen.

(2) Orgán s kázeňskou pravomocí může i před uplynutím doby stanovené v [odstavci 1](#) rozhodnout o zahlázení kázeňského trestu s přihlédnutím k chování vojáka.

ČÁST ČTVRTÁ

PÉČE O VOJÁKY

§ 59

Podmínky pro výkon služby

(1) Ministerstvo vytváří vojákům podmínky pro řádný, hospodárný a bezpečný výkon služby.

(2) Ministerstvo je zejména povinno

- a) zajišťovat pro vojáky zdravotní služby,
- b) zřizovat, udržovat a zlepšovat sociální zařízení,
- c) pečovat o vzhled a úpravu míst, ve kterých vojáci vykonávají službu,
- d) vytvářet příznivé podmínky pro stravování vojáků,
- e) zajišťovat vojákům ubytování,
- f) vytvářet podmínky pro soustavné vzdělávání a prohlubování kvalifikace vojáků v zájmu ozbrojených sil,
- g) zabezpečovat rekvalifikaci vojákům,
- h) vytvářet podmínky pro uspokojování kulturních, rekreačních a tělovýchovných potřeb a zájmové činnosti vojáků.

(3) Ministerstvo může poskytovat péči podle [odstavce 2 písm. a\), d\) a h\)](#) nositelům osvědčení podle zvláštního právního předpisu¹⁶⁾ a jejich manželkám, manželům, popřípadě vdovám nebo vdovcům po nich, bývalým vojákům, kteří konali službu v zahraničních operacích, a bývalým vojákům, kteří jsou poživateli dávek důchodového pojištění, jež vyplácí ministerstvo.

§ 60

Dohoda o zvýšení nebo rozšíření vzdělání

(1) Služební orgán uzavře s vojákem, který si zvyšuje nebo rozšiřuje vzdělání využitelné pro služební zařazení související s výkonem současného nebo předpokládaného služebního zařazení dohodu, kterou se stát zavazuje umožnit vojákovi zvýšení nebo rozšíření vzdělání. Voják se zavazuje setrvat po skončení studia po dohodnutou dobu ve služebním poměru nebo uhradit náklady spojené se zvýšením nebo rozšířením vzdělání nebo jejich část, a to i tehdy, zanikne-li vojákovi služební poměr před ukončením zvýšení nebo rozšíření vzdělání nebo v jeho průběhu.

(2) Dohoda se musí uzavřít písemně a musí v ní být uvedeny

- a) stupeň vzdělání nebo druh kvalifikace a způsob jejich získání,
- b) doba, po kterou se voják zavazuje setrvat ve služebním poměru,
- c) druhy nákladů, které bude voják povinen uhradit, nesplní-li svůj závazek setrvat ve služebním poměru,
- d) nejvyšší celková částka, kterou bude voják povinen uhradit, jinak je dohoda neplatná.

(3) Do doby setrvání ve služebním poměru se nezapočítává doba dispozice podle [§ 10 odst. 4](#) a doba přerušení služebního poměru podle [§ 11](#).

(4) Nesplní-li voják svůj závazek setrvat ve služebním poměru pouze zčásti, povinnost uhradit náklady se poměrně sníží.

(5) Povinnost uhradit náklady zaniká, zanikl-li služební poměr vojáka podle [§ 18 písm. e\), f\), h\) a i\)](#) nebo podle [§ 19 odst. 1 písm. a\), b\), c\) a e\)](#). Ministr nebo jím zmocněný služební orgán může v mimořádných případech na žádost vojáka částečně snížit nebo zcela prominout povinnost vojáka uhradit náklady, zanikl-li jeho služební poměr z jiných důvodů.

(6) Ministerstvo stanoví vyhláškou výši úhrady, kterou lze na vojákovi požadovat, pokud nesplní dohodu.

§ 61

Ubytování nebo byt

(1) V obci výkonu služby nebo v obci, ze které je možné denně dojíždět do místa pravidelného výkonu služby, zabezpečí ministerstvo vojákovi po dobu trvání služebního poměru ubytování nebo mu může zabezpečit byt.

(2) O přidělení bytu vojákovi rozhoduje služební orgán na základě jeho žádosti a na základě posouzení naléhavosti řešení jeho bytové potřeby bytovou komisí. Bytová komise ustanovená služebním orgánem v místě služby, složená ze zástupců útvarů a zařízení v místě služby zpracovává jednou za 3 měsíce pořadí žadatelů o byt podle těchto hledisek:

- a) služební zařazení vojáka,

- b) bytové podmínky vojáka a jeho rodiny,
- c) sociální podmínky vojáka a jeho rodiny,
- d) doba odloučení vojáka od rodiny,
- e) předpokládaná doba trvání služebního poměru,
- f) zdravotní stav rodiny vojáka.

(3) Ministerstvo může ponechat vojákovu byt v nájmu i po zániku služebního poměru vojáka nebo uzavřít nájemní smlouvu k takovému bytu s pozůstalým manželem anebo s pozůstalými dětmi, jestliže voják zejména

- a) ztratil zdravotní způsobilost následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání a jeho služební poměr zanikl podle [§ 18 písm. h\)](#),
- b) byl propuštěn ze služebního poměru podle [§ 19 odst. 1 písm. a\)](#) a b),
- c) zemřel následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání.

(4) Voják, který nebydlí ve služebním bytě v obci jeho výkonu služby nebo v obci, ze které je možné denně dojíždět do místa pravidelného výkonu služby, má nárok na měsíční přídavek na bydlení (dále jen "přídavek na bydlení"). Přídavek na bydlení náleží ve výši od 0,8 do 1,7násobku minimální mzdy¹⁷) (dále jen "koeficienty") podle obce výkonu služby a podle počtu obyvatel žijících v místě výkonu služby. Nárok na přídavek na bydlení zaniká při zániku služebního poměru nebo po přidělení služebního bytu v obci výkonu služby vojáka nebo v obci, ze které je možné denní dojíždění do místa pravidelného výkonu služby. Přídavek na bydlení vojákovu nenáleží, jestliže bez vážných důvodů odmítne služební byt zajištěný ministerstvem; nenáleží rovněž po dobu jeho služebního zařazení jako čekatele, ve zkušební době, po dobu přerušování služebního poměru podle [§ 11](#) nebo pokud je mu ministerstvem hrazeno nájemné za byt v místě pravidelného výkonu služby v zahraničí. Vojákovu, který má nárok na přídavek na bydlení, nenáleží náhrady jako při služební cestě ani náhrady při denním dojíždění.

(5) Vojákovu, který koná službu v obci, kde nebydlí ve služebním bytě a kde dopravní spojení neumožňuje denní dojíždění do místa pravidelného výkonu služby, zabezpečí ministerstvo ubytování za úhradu.

(6) Vojákovu, který se připravuje k výkonu služby studiem, se ubytování zabezpečuje bezplatně. Ubytování se zabezpečuje ode dne zahájení studia do dne jeho ukončení; nezabezpečuje se při cestách a pobytu mimo vojenskou školu, které nejsou v zájmu ozbrojených sil, a v době čerpání řádné a krátké dovolené.

(7) Při služební cestě a odvelení se vojákovu poskytuje bezplatné ubytování.

(8) Ubytování se poskytuje ve vojenských ubytovacích zařízeních, výjimečně jej lze zajistit v ubytovacím zařízení jiného provozovatele.

(9) Vláda stanoví nařízením kategorie obcí výkonu služby a koeficienty pro výpočet

přídavku na bydlení. Výše násobků se zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru. Vláda upraví nařízením výši koeficientů vždy při změně minimální mzdy.

§ 62

Rekreace

Ministerstvo může zabezpečovat vojákovi a jeho rodině společnou rekreaci s přihlédnutím k náročnosti a obtížnosti výkonu služby.

§ 63

Jednorázová peněžní výpomoc

Ministr může v mimořádných případech přiznat vojákovi na jeho žádost k překonání přechodné, jím nezaviněné tíživé sociální situace jednorázovou nenávratnou peněžní výpomoc až do výše dvacetinásobku minimální mzdy.17)

§ 64

Rekvalifikace

Před zánikem služebního poměru lze umožnit vojákovi na žádost rekvalifikaci na náklady státu, trval-li služební poměr nejméně 5 let, a to s přihlédnutím k získané kvalifikaci.

§ 65

Příspěvek na pohřeb vojáka a pohřební obřad s vojenskými poctami

(1) Zemřel-li voják mimo válečný stav na území České republiky, poskytne příslušný útvar na přání pozůstalých úhradu nutných výdajů na jednoduchou rakev s kovovou vložkou a úhradu poplatků a dopravného za převoz do místa pohřbu. V případě úmrtí vojáka v zahraničí náleží úhrada podle věty první, pouze pobýval-li voják v zahraničí ze služebních důvodů.

(2) Na přání pozůstalých vypraví útvar svým nákladem zemřelému vojákovi jednoduchý pohřeb; do nákladů se zahrnou i výdaje na kovovou vložku, poplatky a dopravné do místa pohřbu, nevypravuje-li se pohřeb v místě úmrtí. Plnění podle [odstavce 1](#) v tomto případě nenáleží.

(3) Voják, který zemřel v době trvání služebního poměru, může být pohřben ve vojenském stejnokroji a mohou mu být prokázány vojenské pocty. Obdobně se to týká vojáka, který byl propuštěn do zálohy, bylo mu povoleno nosit stejnokroj při slavnostních příležitostech¹⁸) a poté zemřel.

ČÁST PÁTÁ

ZABEZPEČENÍ VOJÁKŮ

HLAVA I
PLATOVÉ NÁLEŽITOSTI

§ 66

Poskytování platu

(1) Vojákovi se poskytuje plat podle zvláštních právních předpisů. Obsahují-li tyto předpisy ustanovení o výkonu práce, rozumí se tím výkon služby podle [§ 24](#).

(2) Za výkon služby se pro nárok na plat považuje doba řádné dovolené, krátké dovolené, zvláštní dovolené, doba dočasného zproštění výkonu služby, doba denního studia, doba studijního volna při studiu při výkonu služby, doba preventivní nebo mimořádné rehabilitace, doba rekvalifikace, doba volna za nepřetržitý vojenský výcvik a nepřetržité vojenské nasazení na území České republiky a doba služebního volna z důvodů obecného zájmu a pro důležité osobní překážky ve službě s výjimkou dalšího služebního volna pro důležité osobní překážky ve službě nebo z jiných vážných důvodů.

(3) Nárok na plat nebo na náhradu platu nevzniká vojákovi vyslanému k výkonu služby v zahraničí, pokud je mu plat poskytován z prostředků mezinárodní nebo nadnárodní organizace nebo orgánu.

§ 67

Poskytování platu ve zvláštních případech

(1) Při dočasném zproštění výkonu služby se vojákovi krátí plat o 50 %. Míra krácení se snižuje o 5 % za každou vyživovanou osobu, nesmí být však nižší než 25 %. Krácený plat nesmí být nižší než minimální mzda stanovená zvláštním právním předpisem.¹⁷⁾

(2) Vojákovi se plat nesnižuje

- a) byl-li určen do dispozice podle [§ 10 odst. 2 písm. a\)](#) a [c\)](#) a [§ 10 odst. 3](#),
- b) po dobu odvelení,
- c) po dobu dočasného pověření výkonem služby v jiném služebním zařazení,
- d) po dobu, po kterou mu nadřízený stanovil kratší týdenní dobu služby podle [§ 25 odst. 3](#),
- e) po dobu nejvýše 12 měsíců, byl-li v důsledku organizačních změn jinak služebně zařazen,
- f) po dobu trvání tvůrčího volna.¹⁹⁾

(3) Pokud podezření ze závažného porušení služebních povinností nebo ze spáchaní trestného činu nebylo vojákovi prokázáno a dočasné zproštění výkonu služby bylo zrušeno, náleží vojákovi rozdíl, o který byl plat zkrácen.

(4) Voják zařazený do zvláštní dispozice má nárok na plat podle činnosti jím

vykonávané v této dispozici.

§ 68

Náhrada platu

(1) Voják má za nevyčerpanou dovolenou nebo za její poměrnou část nárok na náhradu ve výši platu, který odpovídá době nevyčerpané řádné dovolené, pokud řádnou dovolenou nebo její poměrnou část nemohl vyčerpat ani do konce následujícího kalendářního roku. Náhrada podle věty první se stanoví z platu, který by vojákovi náležel v posledním měsíci, kdy mohl tuto dovolenou čerpat.

(2) Voják je povinen vrátit plat vyplacený za dobu řádné dovolené nebo za její část, na niž ztratil nárok nebo na niž mu nárok nevznikl.

(3) Vojákovi se poskytuje náhrada ve výši platu

a) po dobu prvního měsíce dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz, s výjimkou prvních 3 dnů výkonu služby, za které se náhrada ve výši platu neposkytuje; dočasnou neschopností ke službě pro nemoc nebo úraz se pro účely tohoto zákona rozumí dočasná pracovní neschopnost uznaná podle předpisů o nemocenském pojištění^{19a}),

b) nejdéle po dobu 12 měsíců od počátku neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz, které voják utrpěl při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby, nebo

c) po dobu, po kterou voják nemůže konat službu pro karanténu nařízenou podle zvláštních právních předpisů^{19b}) nebo po kterou je vojákovi nařízena izolace, s výjimkou prvních 3 dnů výkonu služby, za které se poskytuje náhrada ve výši 60 % platu.

(4) Nárok na náhradu platu nemá voják, který si úmyslně přivodil dočasnou neschopnost ke službě. Náhrada platu ve výši 50 % náleží vojákovi, jestliže si přivodil dočasnou neschopnost ke službě

a) zaviněnou účastí ve rvačce; rvačkou se zde rozumí vzájemné napadení nebo fyzický střet 2 nebo více osob,

b) jako bezprostřední následek své opilosti nebo zneužití omamných prostředků nebo psychotropních látek, nebo

c) při spáchání úmyslného trestného činu nebo úmyslně zaviněného přestupku.

(5) Porušil-li voják v období trvání nároku na náhradu platu při neschopnosti ke službě režim dočasně práce neschopného pojištěnce nebo nesplnil povinnost součinnosti při kontrole tohoto režimu uloženou předpisy nemocenského pojištění, může mu být se zřetelem na závažnost porušení náhrada platu snížena nebo odňata. Pokud již byla vyplacena, považují se vyplacené částky za přeplatek, který je voják povinen uhradit plátcům náhrady platu.

(6) Při dočasném zproštění výkonu služby po dobu uvedenou v [odstavci 3](#) náleží vojákovi náhrada platu, která se krátí obdobně jako v [§ 67 odst. 1](#).

HLAVA II

NÁBOROVÝ PŘÍSPĚVEK

§ 69

(1) Vojákovi lze při povolání do služebního poměru přiznat náborový příspěvek, absolvoval-li jiné než vojenské nebo policejní střední a vysoké školy nebo splnil-li povinnost k náhradě nákladů za studium vojenských nebo policejních škol, které absolvoval. Náborový příspěvek lze poskytnout ve výši od 30 000 do 130 000 Kč podle dosaženého vzdělání a doby trvání služebního poměru.

(2) Náborový příspěvek lze vojákovi přiznat, pokud se zaváže vrátit vyplacený náborový příspěvek nebo jeho poměrnou část, zanikne-li jeho služební poměr před uplynutím stanovené doby trvání služebního poměru podle [§ 18 písm. c\)](#) a [d\)](#) nebo podle [§ 19 odst. 1 písm. f\) až l\)](#).

(3) V případě, že voják vrátil náborový příspěvek nebo jeho poměrnou část, lze mu při opětovném povolání do služebního poměru poskytnout náborový příspěvek až do výše vráceného náborového příspěvku nebo jeho poměrné části. Získal-li voják před opětovným povoláním do služebního poměru vysokoškolské vzdělání, lze mu poskytnout náborový příspěvek ve výši stanovené pro náborový příspěvek za vysokoškolské vzdělání.

(4) O poskytnutí náborového příspěvku rozhoduje služební orgán, který je oprávněný rozhodovat o povolání do služebního poměru.

(5) Z přiznaného náborového příspěvku se vojákovi vyplácí 20 % po 6 měsících trvání služebního poměru, nejdříve však po uplynutí zkušební doby, 30 % po 12 měsících trvání služebního poměru a 50 % po 24 měsících trvání služebního poměru.

§ 70

Ministerstvo stanoví vyhláškou výši náborového příspěvku podle dosaženého vzdělání a stanovené doby trvání služebního poměru.

HLAVA III

CESTOVNÍ A JINÉ NÁHRADY

§ 71

Vymezení pojmů

(1) Služební cestou se rozumí doba od nástupu vojáka na cestu k plnění služebních úkolů do jiného místa, než je jeho stanovené místo výkonu služby, včetně doby plnění úkolů v místě, které je cílem služební cesty, do návratu vojáka z cesty.

(2) Zahraniční služební cestou se pro účely tohoto zákona rozumí doba služební cesty podle [odstavce 1](#) z České republiky do zahraničí, ze zahraničí do České republiky a doba služební cesty v zahraničí.

(3) Stanoveným místem výkonu služby se rozumí všechny prostory, objekty a zařízení, v nichž voják trvale vykonává službu.²⁰⁾

(4) Místem trvalého pobytu vojáka se rozumí obec, v níž je voják hlášen k trvalému pobytu.²¹⁾

(5) Za rodinu vojáka se pro účely tohoto zákona považují, mají-li trvalý pobyt na území státu a žijí-li s vojákem v domácnosti,²²⁾ jeho manželka (manžel) nebo družka (druh) a nezaopatřené děti, a to vlastní děti, osvojené děti nebo děti svěřené do pěstounské péče nebo výchovy. Pro účely tohoto zákona se za nezaopatřené dítě považuje dítě vymezené zvláštním právním předpisem.^{22a)} K družce (druhu) se jako k osobě posuzované podle věty první přihlíží, jen žije-li s vojákem v domácnosti nepřetržitě alespoň 3 měsíce a je-li přihlášená (přihlášen) na adrese vojáka k trvalému pobytu.^{22b)}

(6) Obcí výkonu služby se rozumí území obce,^{22c)} na kterém je dislokován vojenský objekt, vojenský útvar nebo vojenské zařízení anebo vojenský záchranný útvar, v němž je voják služebně zařazen.

(7) Jízdními výdaji se rozumí výdaje za místní hromadnou dopravu, jízdenku, letenku, místenku a za použití lůžkového nebo lehátkového vozu a za použití vlaku vyšší kvality.

§ 72

Náhrady při služebních cestách a odvelení

(1) Při služební cestě vojákovi náleží

a) stravné,

b) náhrada prokázaných jízdních výdajů,

c) náhrada prokázaných výdajů za ubytování,

d) náhrada prokázaných nutných vedlejších výdajů,

e) náhrada jízdních výdajů za cesty do místa trvalého pobytu vojáka nebo do jiné obce pobytu jeho rodiny předem dohodnutého mezi nadřízeným a vojákem a zpět, je-li to hospodárnější a trvá-li služební cesta více než 7 po sobě následujících kalendářních dnů, a to jednou týdně.

(2) Náhrady při služební cestě náležejí i při odvelení; při odvelení do zahraničí náležejí jako při zahraniční služební cestě.

(3) Vojákovi, s nímž byla uzavřena dohoda o zvýšení nebo rozšíření vzdělání, s výjimkou prezenčního studia, nebo vojákovi vyslanému do rekvalifikačního kurzu náležejí náhrady podle [odstavce 1](#). Stravné náleží za dny účasti na studijních soustředěních nebo konzultacích a za dny konání zkoušek v jiné obci, než je jeho stanovené místo výkonu služby nebo místo trvalého pobytu. Při zvýšení nebo rozšíření vzdělání náleží náhrada jízdních výdajů podle [odstavce 1 písm. b\)](#) a [e\)](#), jen je-li vojákovi poskytnuto studijní volno.

§ 73

Stravné

(1) Za každý den služební cesty náleží vojákovi stravné ve výši stanovené zvláštním právním předpisem.23) Ministerstvo stanoví vyhláškou výši stravného v rámci rozpětí stanoveného zvláštním právním předpisem.23)

(2) Je-li vojákovi vyslanému na služební cestu, která trvá méně než 5 hodin, znemožněno ze služebních důvodů stravovat se obvyklým způsobem, může se mu poskytnout stravné až do výše nejnižší částky stravného uvedené ve zvláštním právním předpisu.23)

(3) Stravné nenáleží vojákovi, kterému je na služební cestě zabezpečeno bezplatné stravování. Bylo-li bezplatné stravování zabezpečeno částečně, stravné se úměrně krátí, a to při poskytnutí snídaně o 20 %, oběda o 40 % a večeře o 40 %.

(4) Vojákovi vyslanému na služební cestu do místa jeho trvalého pobytu nebo do místa trvalého pobytu jeho rodiny na dobu delší než jeden kalendářní den náleží stravné pouze za dobu výkonu služby.

§ 74

Náhrada prokázaných jízdních výdajů

(1) Vojákovi náleží náhrada jízdních výdajů za cestu mezi místem, které mu bylo stanoveno jako místo nástupu služební cesty, a místem, do něhož byl vyslán k plnění služebních úkolů, a poté místem ukončení služební cesty.

(2) Nemohl-li se voják ubytovat v místě, do něhož byl vyslán, náleží mu též náhrada jízdních výdajů za cesty vykonané do místa, v němž se ubytoval, a zpět.

(3) Při jízdě vlakem nad vzdálenost 50 km jedním směrem se hradí příplatek za vlak vyšší kvality, při vzdálenosti nejméně 101 km jedním směrem se hradí jízdní výdaje za první vozovou třídu a při jízdě autobusem jízdní výdaje včetně místenky.

(4) Náhrada jízdného za použití lůžkového nebo lehátkového vozu první nebo druhé třídy náleží vojákovi při splnění podmínky ujetí vzdálenosti nejméně 201 km pouze tehdy, trvala-li cesta alespoň 4 hodiny v době mezi 22. a 6. hodinou a po jejím ukončení bezprostředně následoval výkon služby.

(5) Při služební cestě, kdy vojákovi náleží náhrada jízdních výdajů podle [§ 72 odst. 1 písm. e\)](#), se poskytuje náhrada jízdních výdajů ve výši prokázaných jízdních výdajů za druhou vozovou třídu osobního vlaku nebo za autobus. Příplatek za vlak vyšší kvality nebo náhrada za použití autobusu včetně místenky náleží při vzdálenosti nejméně 101 km jedním směrem a dále náleží jízdní výdaje za místní hromadnou dopravu při přestupu z jednoho hromadného dopravního prostředku dálkové přepravy na jiný. Použije-li voják po předchozím souhlasu nadřízeného k cestě do místa svého trvalého pobytu nebo do jiné obce pobytu jeho rodiny, na kterém se předem s nadřízeným dohodl, a zpět jiné než služební silniční motorové vozidlo, náleží mu náhrada ve výši jízdních výdajů, které by mu náležely při použití vlaku nebo

autobusu dálkové přepravy.

§ 75

Náhrada prokázaných výdajů za ubytování

Při služební cestě náleží vojákovi náhrada výdajů v prokázané výši za ubytování,

- a) nebylo-li mu ve vojenských ubytovacích zařízeních poskytnuto bezplatné ubytování, nebo
- b) nepoužil-li při cestě v noci lůžkový nebo lehátkový vůz a byl-li nucen se v téže noci ubytovat z důvodu časného příjezdu nebo pozdního odjezdu.

§ 76

Náhrady za používání silničních motorových vozidel při služebních cestách

(1) Použije-li voják při služební cestě se souhlasem nadřízeného jiné než služební silniční motorové vozidlo, náleží mu za každý 1 km jízdy sazba základní náhrady ve výši podle zvláštních právních předpisů²⁴⁾ a náhrada za spotřebované pohonné hmoty.

(2) Náhrada výdajů za pohonné hmoty náleží vojákovi podle cen pohonných hmot prokázaných dokladem, který se datem shoduje s datem služební cesty. Neprokáže-li voják cenu pohonné hmoty, vypočte se výše náhrad z průměrné ceny pohonné hmoty stanovené zvláštním právním předpisem.^{24a)} Spotřeba pohonné hmoty se vypočte aritmetickým průměrem z údajů uvedených v technickém průkazu vozidla. Pokud technický průkaz vozidla tyto údaje neobsahuje, náleží vojákovi náhrada výdajů za pohonné hmoty, jen prokáže-li spotřebu pohonných hmot technickým průkazem vozidla shodného typu se shodným objemem válců.

(3) Voják je povinen prokázat technickým průkazem silničního motorového vozidla, které má být použito při služební cestě, o jaký druh vozidla se jedná a jakou spotřebu pohonných hmot stanovil výrobce.

(4) Nadřízený může s vojákem předem dohodnout též poskytování náhrady za použití jiného než služební silničního motorového vozidla ve výši odpovídající ceně jízdenky hromadného dopravního prostředku dálkové přepravy s výjimkou letenky.

§ 77

Náhrady při povolání do služebního poměru a při přeložení

(1) Při přeložení náleží vojákovi náhrada jízdních výdajů z místa trvalého pobytu, popřípadě z dosavadního místa výkonu služby do místa přeložení.

(2) Vojákovi náleží k náhradě zvýšených životních nákladů náhrady jako při služební cestě po dobu, kdy v důležitém zájmu služby po přeložení musí žít odloučeně od své rodiny. Je-li voják služebně zařazen jako čekatel, náhrady jako při služební cestě mu nenáleží.

(3) Denní částka náhrady jako při služební cestě náleží ve výši podle [§ 73](#).

(4) Vojákovi náleží po dobu, kdy z důvodu důležitého zájmu služby denně dojíždí z obce výkonu služby do místa trvalého pobytu, náhrada prokázaných jízdních výdajů, popřípadě náhrada za použití jiného než služebního silničního motorového vozidla za cesty z místa trvalého pobytu do obce výkonu služby a zpět, nejvýše však 75 % z denní částky náhrad jako při služební cestě.

(5) Vojákovi náleží po dobu, kdy z důvodu důležitého zájmu služby denně dojíždí z pravidelného místa výkonu služby do místa trvalého pobytu rodiny, náhrada při denním dojíždění, trvá-li jeho nepřítomnost v místě trvalého pobytu rodiny z důvodu zaměstnání nejméně 11 hodin v kalendářním dnu. Denní částka náhrady náleží ve výši 25 % z denní částky náhrady jako při služební cestě. Je-li voják služebně zařazen jako čekatel, náhrada při denním dojíždění mu nenáleží.

(6) Náhrada jako při služební cestě nebo náhrada při denním dojíždění vojákovi nenáleží, je-li mu poskytnuto bezplatné stravování. Poskytuje-li se vojákovi částečné bezplatné stravování, náhrady jako při služební cestě se úměrně krátí a náhrada při denním dojíždění nenáleží.

(7) Vojákovi, který po přeložení vykonává službu mimo místo svého trvalého pobytu a nemůže denně dojíždět, náleží náhrada jízdních výdajů za cesty z místa trvalého pobytu do místa přeložení a zpět ve výši jízdného hromadnými dopravními prostředky dálkové přepravy. Náhrada jízdních výdajů náleží nejvýše pětkrát měsíčně vojákovi, který žije v domácnosti alespoň s jedním příslušníkem rodiny, a jednou měsíčně ostatním vojákům. Vykoná-li voják z místa trvalého pobytu cestu do místa ubytování namísto cesty do místa přeložení, lze mu poskytnout náhradu prokázaných jízdních výdajů, a to až do výše jízdného za cestu z místa trvalého pobytu do místa přeložení. Obdobně se postupuje, pokud ve stejném kalendářním dni náleží vojákovi náhrada prokázaných jízdních výdajů z místa trvalého pobytu do místa ubytování a současně náhrada jízdních výdajů z místa přeložení do místa ubytování. Totéž platí při cestě z místa ubytování do místa trvalého pobytu. Náhrada se poskytuje podle [§ 74 odst. 5](#).

(8) Vojákovi, který po přeložení vykonává službu mimo místo svého trvalého pobytu a ministerstvo mu nemůže zabezpečit v místě přeložení ubytování, náleží náhrada jízdních výdajů z místa ubytování do místa přeložení a zpět.

(9) Náhrady podle [odstavců 2 až 8](#) vojákovi nenáleží ode dne následujícího po dni, kdy

a) se přestěhoval do obce výkonu služby,

b) mu vznikl nárok na přídavek na bydlení, nebo

c) začal vykonávat službu v místě, které mu bylo určeno jako pravidelné místo výkonu služby v zahraničí.

(10) Pro účely náhrad podle předchozích odstavců se obdobně jako přeložení posuzuje i povolání do služebního poměru.

(11) Při souběhu nároku na náhrady jako při služební cestě a nároku na stravné při

služební cestě nebo při souběhu nároku na náhrady při denním dojíždění a nároku na stravné při služební cestě anebo při souběhu nároku na náhrady jako při služební cestě a nároku na náhrady při denním dojíždění má voják nárok na náhradu, která je vyšší.

§ 78

Příspěvek při přestěhování

Při přestěhování v důležitém zájmu služby má voják nárok na příspěvek při přestěhování, který náleží do maximální výše šestinásobku minimální mzdy.¹⁷⁾ Ministerstvo stanoví vyhláškou rozsah výše příspěvku při přestěhování.

Náhrady při zahraničních služebních cestách

§ 79

(1) Při zahraniční služební cestě náleží vojákovu náhrady podle 72 odst. 1 písm. b) až d).

(2) Vojákovu s pravidelným místem výkonu služby v zahraničí náleží za dny cesty z České republiky do pravidelného místa výkonu služby v zahraničí a zpět a při služebních cestách v zahraničí náhrady jako při zahraničních služebních cestách. Pokud s vojákem se souhlasem nadřízeného cestuje jeho rodinný příslušník, lze vojákovu poskytnout též náhrady prokázaných jízdnic, ubytovacích a nutných vedlejších výdajů, které vznikly tomuto rodinnému příslušníkovi. Vojákovu s pravidelným místem výkonu služby v zahraničí nenáleží stravné za dobu služební cesty na území České republiky a v zemi, kde má stanovené pravidelné místo výkonu služby.

(3) Voják s pravidelným místem výkonu služby v zahraničí má nárok na stejné náhrady jako zaměstnanci rozpočtových a příspěvkových organizací s pravidelným pracovištěm v zahraničí, které jsou stanovené zvláštním právním předpisem.²⁵⁾

§ 80

Při zahraniční služební cestě lze dohodnout s vojákem poskytování náhrad za cesty k návštěvě rodiny, jejich rozsah a výši.

§ 81

(1) Při zahraniční služební cestě přísluší vojákovu stravné v cizí měně; na žádost vojáka může být vyplaceno stravné v českých korunách nebo v jiné cizí volně směnitelné měně s tím, že se pro přepočítání použije směnný kurs devizového trhu vyhlášený Českou národní bankou.

(2) Výši základních sazeb stravného v cizí měně stanoví zvláštní právní předpis.²⁴⁾

(3) Trvá-li zahraniční služební cesta v kalendářním dni 12 a méně hodin, poskytne se stravné v cizí měně ve výši, která se určí násobkem dvanáctiny poloviční výše základní sazby stravného v cizí měně a počtu celých hodin zahraniční služební cesty strávených mimo území České republiky. Za dobu zahraniční služební cesty strávenou mimo území České republiky,

která trvá méně než 1 hodinu, stravné v cizí měně nenáleží.

(4) Při poskytnutí bezplatného stravování stravné nenáleží. Při poskytnutí částečného bezplatného stravování se stravné podle [odstavce 1](#) úměrně krátí stejným způsobem jako podle [§ 73](#).

§ 82

Při zahraniční služební cestě lze poskytnout vedle stravného kapesné v cizí měně do výše 40 % stravného stanoveného podle [§ 81 odst. 1](#) a 2.

§ 83

Za použití jiného než služebního silničního motorového vozidla při zahraniční služební cestě náleží vojákovi z povolání základní náhrada podle [§ 76 odst. 1](#) a náhrada výdajů za pohonné hmoty podle [§ 76 odst. 2](#) a [3](#). Náhrada za pohonné hmoty v cizí měně náleží za kilometry ujeté v zahraničí nad 350 km.

§ 84

(1) Při zahraniční služební cestě náleží za dobu služební cesty na území České republiky stravné v české měně v rozsahu a za podmínek stanovených v [§ 73](#).

(2) Při zahraniční služební cestě je rozhodnou dobou pro vznik nároku na náhrady poskytované v cizí měně doba přechodu české státní hranice a při letecké přepravě odlet a přílet letadla podle letového řádu.

Společná ustanovení k cestovním a jiným náhradám

§ 85

Kde tento zákon požaduje při služební cestě prokázání výdajů, a voják je neprokáže, může mu nadřízený poskytnout náhrady v jím uznané výši s přihlédnutím k podmínkám cesty s výjimkou náhrady výdajů za pohonné hmoty stanovené zvláštním právním předpisem.²⁴⁾

§ 86

(1) Požádá-li voják o poskytnutí zálohy na náhrady při služební cestě, musí mu být tato záloha do výše předpokládané náhrady poskytnuta.

(2) Při zahraniční služební cestě musí být vojákovi záloha poskytnuta v cizí měně v rozsahu a ve výši podle předpokládané doby trvání a podmínek zahraniční pracovní cesty. Zálohu v cizí měně lze vojákovi poskytnout též zapůjčením služební platební karty.

(3) Voják je povinen do 10 pracovních dnů po dni ukončení služební cesty předložit nadřízenému, který ho na služební cestu vyslal, písemné doklady potřebné k vyúčtování služební cesty a též vrátit nevyúčtovanou zálohu.

(4) Vyúčtování služební cesty vojáka a uspokojení jeho nároků musí být provedeno do 14 pracovních dnů ode dne předložení písemných dokladů.

§ 87

Pokud čas strávený na služební cestě jinak než plněním služebních úkolů spadá do doby služby vojáka, považuje se za dobu zameškanou pro překážky ve službě. Za tuto dobu se plat vojákově nekrátí.

§ 87a

Nárok na cestovní a jiné náhrady nevzniká vojákově vyslanému k výkonu služby v zahraničí, pokud mu jsou poskytovány z prostředků mezinárodní nebo nadnárodní organizace nebo orgánu.

§ 88

Výše částek, výše náhrady při denním dojíždění a sazeb stravného se zaokrouhlují na celé koruny do výše 50 haléřů směrem dolů a od 50 haléřů včetně směrem nahoru.

§ 88a

Cestovní a jiné náhrady podle [§ 71 až 89](#) lze paušalizovat. Při výpočtu paušální částky vychází služební orgán z průměrných podmínek rozhodných pro poskytování náhrad vojákově nebo skupině vojáků. Pokud se změní podmínky, za nichž byla paušální částka stanovena, je služební orgán povinen tuto částku přezkoumat a upravit.

§ 89

Ministerstvo stanoví vyhláškou výši a postup při přiznávání cestovních náhrad a náhrad při povolání do služebního poměru a při přeložení.

HLAVA IV

PROVIANTNÍ, VÝSTROJNÍ A PŘEPRAVNÍ NÁLEŽITOSTI

§ 90

Proviantní náležitosti

(1) Voják má při nepřetržité službě, která trvá alespoň 24 hodin, nebo při výkonu zvláštních profesí a činností nárok na poskytnutí bezplatného stravování. Nelze-li poskytnout bezplatné stravování, má voják nárok na náhradu v penězích.

(2) Pokud se při služební cestě poskytuje vojákově místo bezplatného stravování náhrada v penězích, má voják nárok pouze na stravné nebo na náhradu v penězích, a to podle toho, co je pro něho výhodnější.

§ 91

Výstrojní náležitosti

(1) Voják má nárok na výstrojní náležitosti.

(2) Výstrojními náležitostmi se rozumí vojenská výstroj a služby, které se bezplatně poskytují k zabezpečení povinnosti vojáka v době výkonu služby nosit vojenský stejnokroj. Nelze-li poskytnout výstrojní náležitosti podle věty první, má voják nárok na náhradu v penězích.

(3) Voják nemá nárok na výstrojní náležitosti po dobu určení do dispozice podle [§ 10 odst. 2 písm. b\), d\) až i\)](#).

(4) Neprokáže-li se podezření ze závažného porušení služebních povinností nebo ze spáchání trestného činu podle [§ 9](#) nebo pominou-li důvody vazby podle [§ 10 odst. 2 písm. i\)](#), poskytují se výstrojní náležitosti za tuto dobu zpětně. Na zpětné poskytnutí výstrojních náležitostí podle [§ 10 odst. 2 písm. h\)](#) má voják nárok, pokud po ukončení dispozice pokračuje jeho služební zařazení.

(5) Nárok na výstrojní náležitosti podle [odstavce 1](#) zaniká, je-li vojákovi služební poměr přerušen podle [§ 11](#).

§ 92

Převážní náležitosti

(1) Ministerstvo poskytuje vojákovi bezplatně přepravu při cestě na preventivní nebo mimořádnou rehabilitaci a na léčebnou péči, při přestěhování v důležitém zájmu služby, a to i pro příslušníky domácnosti,22) kteří se stěhují spolu s ním, a pro přestěhování bytového zařízení, jednou v kalendářním roce při cestě na řádnou dovolenou a při společné rekreaci nebo rekreačním pobytu i jeho manželce a nezaopatřeným dětem. Při zániku služebního poměru podle [§ 18 písm. a\), h\), i\) a j\)](#) nebo podle [§ 19 odst. 1 písm. a\), b\), c\), e\), h\) a k\)](#) se poskytuje vojákovi bezplatná přeprava do místa trvalého pobytu nebo hraničního přechodu na území České republiky.

(2) Nelze-li poskytnout bezplatnou přepravu, má voják nárok na náhradu prokázaných jízdních výdajů v penězích. Použije-li voják po předchozím souhlasu nadřízeného k cestě podle [odstavce 1](#) jiné než služební silniční motorové vozidlo, náleží mu náhrada ve výši jízdních výdajů, které by mu náležely při použití vlaku nebo autobusu dálkové přepravy.

§ 93

Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob zabezpečování bezplatného stravování, výstrojních a převážních náležitostí.

HLAVA V

ZDRAVOTNÍ PÉČE, ZDRAVOTNÍ SLUŽBY, ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ A NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ

§ 94

Zdravotní péče a zdravotní služby

(1) Zdravotní péči a zdravotní služby vojákům organizuje, řídí a kontroluje ve své působnosti ministerstvo. V zájmu ochrany zdraví osob a vojenských kolektivů může ministerstvo nařizovat mimořádné preventivní prohlídky a protiepidemická opatření, včetně očkování, diagnostických zkoušek a léčení přenosných nebo jinak společensky závažných onemocnění, izolace a karanténních opatření.

(2) Zdravotní služby poskytuje vojákům stát zpravidla ve zdravotnických zařízeních poskytovatelů zdravotních služeb zřízených ministerstvem (dále jen "zdravotnická zařízení vojenského poskytovatele"), a nejsou-li zřízena, ve zdravotnických zařízeních jiných poskytovatelů zdravotních služeb na základě smlouvy o poskytování zdravotních služeb vojákům uzavřené se zdravotní pojišťovnou stanovenou zákonem o veřejném zdravotním pojištění²⁶). Registrujícím poskytovatelem zdravotních služeb je vojenský poskytovatel, a není-li zřízen, jiný poskytovatel zdravotních služeb, se kterým Vojenská zdravotní pojišťovna uzavřela smlouvu o zajišťování zdravotních služeb. Ambulantní nebo lůžkovou zdravotní péči poskytuje poskytovatel zdravotních služeb, kterého určí poskytovatel zdravotních služeb, který poskytl zdravotní služby podle věty první. Poskytovatele zdravotních služeb lze volit jen z poskytovatelů zdravotních služeb uvedených ve větě první nebo druhé; to se nevztahuje na případy poskytnutí neodkladné péče a na volbu poskytovatele zdravotních služeb v oboru gynekologie-porodnictví.

(3) Poskytování zdravotní péče v působnosti ministerstva a zdravotních služeb ve vojenských zdravotnických zařízeních stanoví ministerstvo v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví vyhláškou.

§ 95

Zdravotní pojištění

Voják je pojištěn u zdravotní pojišťovny podle zvláštního právního předpisu.²⁶⁾

§ 96

Nemocenské pojištění

Nemocenské pojištění vojáků upravuje zvláštní právní předpis^{19a)}.

§ 97

Preventivní rehabilitace

(1) Voják má nárok na poskytnutí preventivní rehabilitace v trvání 14 kalendářních dnů v kalendářním roce k upevnění zdravotního stavu, trval-li jeho služební poměr alespoň 10 let, nebo po dosažení věku 35 let anebo v závislosti na služebním zařazení, které musí trvat alespoň jeden rok.

(2) Na základě doporučení poskytovatele zdravotních služeb má voják nárok na poskytnutí preventivní rehabilitace formou lázeňské léčebně rehabilitační péče spojené s částí řádné dovolené i před dosažením věku stanoveného v [odstavci 1](#). Trvá-li preventivní rehabilitace formou lázeňské léčebně rehabilitační péče déle než 14 kalendářních dnů, má

voják nárok na udělení navazující části řádné dovolené nebo udělení dovolené bez nároku na peněžní náležitosti, pokud již řádnou dovolenou v kalendářním roce vyčerpal.

(3) Při souběhu nároku na preventivní rehabilitaci a nároku na zvláštní dovolenou v témže kalendářním roce poskytne se vojákovi pouze preventivní rehabilitace.

(4) Náklady spojené s preventivní rehabilitací hradí ministerstvo.

(5) Vojákovi, který vykonává službu v zahraničí, se preventivní rehabilitace neposkytuje.

(6) Ministerstvo stanoví vyhláškou okruh služebních zařazení pro poskytování preventivní rehabilitace.

§ 97a

Mimořádná rehabilitace

(1) Vojákovi, který konal službu v zahraniční operaci po dobu nejméně 90 dnů vcelku, může být poskytnuta mimořádná rehabilitace v trvání 14 kalendářních dnů v kalendářním roce k upevnění zdravotního stavu.

(2) Mimořádná rehabilitace se poskytuje na žádost vojáka tak, aby byla zahájena nejpozději do 30 kalendářních dnů ode dne návratu ze zahraniční operace.

(3) Při souběhu mimořádné rehabilitace a nároku na preventivní rehabilitaci v témže kalendářním roce se poskytne vojákovi pouze preventivní rehabilitace. Při souběhu mimořádné rehabilitace a nároku na zvláštní dovolenou v témže kalendářním roce se poskytne vojákovi pouze mimořádná rehabilitace.

(4) Mimořádnou rehabilitaci organizuje a náklady s ní spojené hradí ministerstvo.

ČÁST ŠESTÁ

BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI VÝKONU SLUŽBY

§ 98

Povinnosti nadřízených

(1) Péči o bezpečnost a ochranu zdraví vojáků při výkonu služby zajišťují služební orgány. Služební orgány jsou povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví vojáků při výkonu služby s ohledem na rizika spojená s možným ohrožením jejich života a zdraví (dále jen "rizika") a přijímat opatření k prevenci rizik; tato povinnost se vztahuje též na další fyzické osoby, které se s jejich vědomím zdržují v prostorech, za které odpovídají.

(2) Prevencí rizik se rozumí všechna opatření, která směřují k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví vojáků při výkonu služby, a opatření, jejichž cílem je předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat jejich působení. Služební orgány jsou povinny rizika vyhledávat, zjišťovat jejich příčiny a zdroje. Za tím účelem jsou povinny pravidelně

kontrolovat bezpečnost a ochranu zdraví vojáků při výkonu služby.

(3) Při přijímání a provádění technických, technologických, organizačních a jiných opatření k prevenci rizik vycházejí služební orgány ze všeobecných preventivních zásad, kterými jsou

- a) omezování vzniku rizik,
- b) odstraňování rizik u zdroje jejich původu,
- c) přizpůsobování podmínek výkonu služby potřebám vojáků s cílem omezit působení negativních vlivů výkonu služby na jejich zdraví,
- d) plánování při provádění prevence rizik.

(4) Služební orgány jsou dále povinny

- a) zajistit vojákům školení o právních předpisech a interních normativních aktech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví vojáků při výkonu služby, pravidelně ověřovat jejich znalost, vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování,
- b) zajistit vojákům podle potřeb vykonávané služby ve vhodných intervalech dostatečné a přiměřené informace a interní normativní akty o bezpečnosti a ochraně zdraví vojáků při výkonu služby; těhotné vojákyně, vojákyně do konce devátého měsíce po porodu a vojákyně, které kojí, informovat o rizicích spojených s výkonem služby a o opatřeních k ochraně jejich bezpečnosti nebo zdraví,
- c) vést evidenci o školeních, informacích a interních normativních aktech k bezpečnosti a ochraně zdraví vojáků při výkonu služby,
- d) přijmout nezbytná opatření pro první pomoc,
- e) nepřipustit, aby voják vykonával službu, jejíž výkon by neodpovídal jeho zdravotní způsobilosti,
- f) zajistit dodržování zákazu kouření stanoveného zvláštními právními předpisy,^{27a)}
- g) přizpůsobovat těhotným a kojícím vojákyním prostory pro jejich odpočinek,
- h) zajistit vedení a ukládání zdravotní a jiné dokumentace o služebních, popřípadě pracovních úrazech a nemocech z povolání,
- i) poskytovat vojákům osobní ochranné prostředky, jestliže to vyžaduje výkon služby, udržovat je v použitelném stavu a provádět kontrolu jejich používání,
- j) poskytovat vojákům mycí, čisticí a dezinfekční prostředky, jestliže to vyžaduje výkon služby.

(5) Náklady spojené s péčí o bezpečnost a ochranu zdraví vojáků při výkonu služby hradí ministerstvo.

§ 99

Povinnosti vojáka

Voják je zejména povinen

- a) používat při výkonu služby předepsaná ochranná zařízení a prostředky,
- b) účastnit se školení a výcviku, které se konají v zájmu zvyšování bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby, a podrobit se zkouškám ze znalostí předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při výkonu služby a preventivním lékařským prohlídkám, stanoveným zvláštním právním předpisem,28) a vyšetřením na alkoholické nápoje a jiné návykové látky,
- c) včas oznamovat nadřízenému nedostatky a závady, které by mohly ohrozit bezpečnost a zdraví při výkonu služby.

§ 100

Státní odborný dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při výkonu služby

Státní odborný dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při výkonu služby provádí ministerstvo.

ČÁST SEDMÁ

NÁHRADA ŠKODY

HLAVA I

ODPOVĚDNOST VOJÁKA ZA ŠKODU ZPŮSOBENOU STÁTU

Obecná odpovědnost

§ 101

(1) Voják odpovídá státu za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením svých povinností při plnění služebních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

(2) Byla-li škoda způsobena také porušením povinností ze strany státu, odpovědnost vojáka se poměrně omezí.

(3) Zavinění vojáka prokazuje nadřízený, s výjimkou případů uvedených v [§ 104](#) a [106](#).

§ 102

Voják neodpovídá za škodu,

- a) která vyplývá z rizika řádného výkonu služby,

b) kterou způsobil při odvracení nebezpečí, které hrozilo životu nebo zdraví, nebo škody, která hrozila majetku, jestliže tento stav sám úmyslně nevyvolal a počínal si přitom způsobem přiměřeným okolnostem,

c) kterou způsobil ve stavu, kdy bez vlastního zavinění nebyl schopen ovládnout své jednání nebo posoudit jeho následky.

§ 103

Odpovědnost za nesplnění povinnosti k odvrácení škody

Na vojákově, který vědomě nezakročil proti hrozící škodě nebo neohlásil hrozící škodu, může nadřízený požadovat, aby se podílel na náhradě škody, která byla způsobena státem, a to v rozsahu přiměřeném okolnostem případu, nelze-li škodu nahradit jinak. Přitom se přihlídně zejména k tomu, co bránilo splnění povinnosti, k výši a povaze škody.

Odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách, které je voják povinen vyúčtovat

§ 104

(1) Ministr může stanovit služební zařazení, pro jejichž výkon je nezbytné uzavření dohody o hmotné odpovědnosti.

(2) Převzal-li voják na základě dohody o hmotné odpovědnosti odpovědnost za hodnoty svěřené k vyúčtování, odpovídá za vzniklý schodek. V dohodě se může s vojákem současně ujednat, že bude-li vykonávat službu s více vojáky, kteří uzavřeli dohodu o hmotné odpovědnosti, odpovídá s nimi za schodek společně.

(3) Dohoda o hmotné odpovědnosti se musí uzavřít písemně, jinak je neplatná.

(4) Voják se zproští odpovědnosti zcela, popřípadě zčásti, prokáže-li, že schodek vznikl zcela nebo zčásti bez jeho zavinění.

§ 105

(1) Voják, který uzavřel dohodu o hmotné odpovědnosti, může od ní odstoupit při změně služebního zařazení, nebo pokud nadřízený v přiměřené době, nejdéle však v době do jednoho měsíce od obdržení jeho písemného upozornění, neodstraní nebo nezabezpečí odstranění závady při výkonu služby, která brání řádnému hospodaření se svěřenými hodnotami. Při společné hmotné odpovědnosti může voják od dohody odstoupit, je-li na pracoviště služebně zařazen jiný voják nebo jiný nadřízený. Odstoupení od dohody o hmotné odpovědnosti musí být písemné.

(2) Dohoda o hmotné odpovědnosti zaniká dnem zániku služebního poměru nebo dnem doručení odstoupení od této dohody.

§ 106

Odpovědnost za ztrátu svěřených předmětů

Voják odpovídá za ztrátu vojenského materiálu²⁹⁾ a jiných předmětů, které mu byly svěřeny proti písemnému potvrzení. Této odpovědnosti se zproští, prokáže-li, že ztrátu nezavinil.

Rozsah náhrady škody

§ 107

(1) Voják, který odpovídá za škodu, je povinen nahradit skutečnou škodu, a to v penězích, jestliže ji neodčiní uvedením do předchozího stavu.

(2) Výše náhrady škody způsobené z nedbalosti a při nesplnění povinnosti k odvrácení škody nesmí přesáhnout u jednotlivého vojáka čtyřapůlnásobek jeho průměrného platu.³⁰⁾ Toto omezení neplatí, byla-li škoda způsobena

a) na svěřených hodnotách, které je voják povinen vyúčtovat, nebo ztrátou svěřených předmětů,

b) po požití alkoholických nápojů nebo po vědomém užití jiných návykových látek.³¹⁾

(3) Odpovídá-li za škodu několik vojáků, je každý z nich povinen hradit poměrnou část škody podle míry svého zavinění, pokud však někteří nebo některý z nich způsobil škodu úmyslně, odpovídají za celou škodu.

(4) Způsobil-li škodu také stát, je voják povinen hradit poměrnou část škody podle míry svého zavinění.

§ 108

(1) Při společné odpovědnosti za schodek se jednotlivým vojákům určí podíl náhrady podle poměru jejich dosažených hrubých platů, přičemž plat nadřízeného a jeho zástupce se započítává ve dvojnásobné výši.

(2) Podíl náhrady škody stanovený podle [odstavce 1](#) nesmí u jednotlivých vojáků s výjimkou nadřízeného a jeho zástupce přesáhnout částku, která se rovná jejich průměrnému platu³⁰⁾ před vznikem škody. Neuhradí-li se takto určenými podíly celá škoda, je povinen uhradit zbytek nadřízený a jeho zástupce podle poměru svých hrubých platů.

(3) Zavinil-li některý ze společně odpovědných vojáků schodek nebo jeho část, hradí schodek tento voják podle míry svého zavinění. Zbývající část schodku hradí odpovědní vojáci všichni společně podíly určenými podle [odstavců 1 a 2](#).

§ 109

Při určování výše škody na věci se vychází z její ceny v době poškození nebo ztráty.

§ 110

(1) Výši náhrady škody způsobené z nedbalosti lze určit nižší částkou, než je skutečná

škoda, popřípadě než je čtyřapůlnásobek průměrného hrubého měsíčního platu. Jde-li o škodu způsobenou po požití alkoholických nápojů nebo po vědomém užití jiných návykových látek 31) nebo o škodu na svěřených hodnotách, které je voják povinen vyúčtovat, anebo škodu způsobenou ztrátou svěřených předmětů, může náhradu škody nižší částkou určit pouze odvolací orgán, nebo jde-li o škodu způsobenou trestným činem, soud.

(2) Způsobil-li škodu voják z nedbalosti při dopravní nehodě, lze ve zvlášť odůvodněných případech od vymáhání náhrady škody zcela upustit, došlo-li k dopravní nehodě za ztížených podmínek, jde-li o první zavinění vojáka nebo o nehodu způsobenou v důsledku jeho malé zkušenosti anebo došlo-li při dopravní nehodě k vážnému poškození jeho zdraví.

(3) Při určování výše náhrady škody podle [odstavce 1](#) se přihlíží zejména k plnění služebních povinností ze strany vojáka, ke společenskému významu škody, k výši a povaze škody a k tomu, jak k ní došlo.

(4) Náhradu škody nelze snížit, byla-li škoda způsobena úmyslně.

§ 111

(1) O náhradě škody rozhoduje služební orgán, pokud nedojde k dohodě o její náhradě. Dohoda o náhradě škody musí být uzavřena písemně, jinak je neplatná.

(2) Byla-li škoda způsobena trestným činem, rozhodne služební orgán o povinnosti vojáka uhradit škodu jen tehdy, jestliže o ní nerozhodl soud.

(3) Jestliže voják uhradil alespoň dvě třetiny určené náhrady škody a dosahuje-li mimořádných kladných výsledků při výkonu služby, lze upustit od vymáhání zbylé částky náhrady škody. Toto neplatí při škodě, kterou voják způsobil úmyslně, po požití alkoholických nápojů nebo po vědomém užití jiných návykových látek, 31) na svěřených hodnotách, které je povinen vyúčtovat, nebo ztrátou svěřených předmětů.

HLAVA II

ODPOVĚDNOST STÁTU ZA ŠKODU ZPŮSOBENOU VOJÁKOVÍ

§ 112

Obecná odpovědnost

Za škodu způsobenou vojákovi při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby porušením právní povinnosti odpovídá stát.

§ 113

Odpovědnost za škodu na odložených věcech

(1) Stát odpovídá za škodu na věcech, které voják odložil při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním na určeném nebo obvyklém místě.

(2) Za věci, které voják obvykle do služby nenosí a které nadřízený nepřevzal do zvláštní úschovy, odpovídá stát jen do výše dvojnásobku minimální mzdy, kterou stanovuje zvláštní právní předpis.¹⁷⁾ Jestliže škoda na těchto věcech byla způsobena jiným vojákem nebo jestliže nadřízený tyto věci převzal do úschovy, hradí se škoda bez omezení.

(3) Nárok na náhradu škody zanikne, jestliže její vznik voják neohlásil nadřízenému bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se o škodě dověděl.

§ 114

Odpovědnost za škodu na věci

Za škodu vzniklou na věci vojáka při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním anebo při odvracení nebezpečí, které hrozí životu nebo zdraví, nebo škody, které hrozí majetku, odpovídá stát.

§ 115

Odpovědnost za škodu při služebních úrazech a nemocech z povolání

(1) Za škodu na zdraví, kterou voják utrpěl při výkonu služby, v přímé souvislosti s ním nebo pro výkon služby, (dále jen "služební úraz") odpovídá stát.

(2) Za škodu způsobenou vojákoví nemocí z povolání odpovídá stát. To platí i tehdy, jestliže občan byl před zjištěním nemoci z povolání vojákem a ve služebním zařazení vykonával službu, při níž může vzniknout nemoc z povolání, kterou byl postižen. Jako nemoc z povolání se odškodňuje i nemoc, která vznikla před jejím zařazením do seznamu nemocí z povolání,³²⁾ a to od jejího zařazení do seznamu a za dobu nejvýše 3 let před jejím zařazením do seznamu.

§ 116

Náhrady škody na zdraví

Vojákoví, který utrpěl služební úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je stát povinen v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, poskytnout

- a) náhradu za ztrátu na platu po dobu neschopnosti výkonu služby,
- b) náhradu za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby,
- c) náhradu za bolest,
- d) náhradu za ztížení společenského uplatnění,
- e) náhradu za účelně vynaložené náklady spojené s léčením,
- f) jednorázové mimořádné odškodnění,
- g) náhradu za věcnou škodu.

§ 117

Náhrada za ztrátu na platu po dobu neschopnosti výkonu služby

(1) Náhrada za ztrátu na platu po dobu neschopnosti výkonu služby vojáka činí rozdíl mezi průměrným platem³⁰⁾ vojáka před vznikem škody způsobené služebním úrazem nebo nemocí z povolání a náhradou ve výši platu podle [§ 68 odst. 3](#) nebo plnou výší nemocenského.

(2) Náhrada podle [odstavce 1](#) náleží i při další neschopnosti výkonu služby z důvodu téhož služebního úrazu nebo nemoci z povolání; přitom se vychází z průměrného platu³⁰⁾ vojáka před vznikem této další škody. Jestliže vojákově před vznikem této další škody náležela náhrada za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby, poskytne se mu náhrada podle [odstavce 1](#) do výše částky, do které by mu náležela náhrada podle [§ 118](#), kdyby nebyl neschopen výkonu služby; přitom se za plat po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání považuje náhrada ve výši platu podle [§ 68 odst. 3](#) nebo nemocenské.

§ 118

Náhrada za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby

(1) Náhrada za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby nebo při uznání invalidity³³⁾ se poskytne vojákově v takové výši, aby spolu s jeho příjmem po služebním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání, s připočtením případného invalidního důchodu, který se poskytuje z téhož důvodu, se rovnala jeho průměrnému platu³⁰⁾ před vznikem škody, nejvýše však ve výši dvacetinásobku minimální mzdy.¹⁷⁾ Jestliže voják neměl před vznikem škody plat, považuje se za plat průměrný plat,³⁰⁾ kterého dosahují vojáci ve srovnatelném služebním zařazení.

(2) Náhrada za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby náleží vojákově i při neschopnosti z jiného důvodu, než je původní služební úraz nebo nemoc z povolání. Přitom se za plat po služebním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání považuje plat, z něhož se stanoví nemocenské.

(3) Vojákově, který bez vážných důvodů nenastoupil výkon služby, nebo občanovi, který po zániku služebního poměru nenastoupil práci, která mu byla zajištěna, přísluší náhrada za ztrátu na platu podle předchozích odstavců pouze ve výši rozdílu mezi průměrným platem³⁰⁾ před vznikem škody způsobené vojákově úrazem nebo nemocí z povolání a průměrným platem,³⁰⁾ kterého mohl ve službě nebo v práci dosáhnout.

(4) Náhrada za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby náleží vojákově nejdéle do konce kalendářního měsíce, ve kterém dovrší 65 let věku. To neplatí, vznikl-li služební úraz nebo nemoc z povolání při výkonu služby uvedené v [§ 120 odst. 3](#). V tom případě se náhrada za ztrátu na platu poskytuje bez přihlídnutí k věkovému omezení.

§ 119

Náhrada za bolest, náhrada za ztížení společenského uplatnění a náhrada za účelně vynaložené náklady spojené s léčením

(1) Náhrada za bolest a náhrada za ztížení společenského uplatnění se poskytují jednorázově, za podmínek a ve výši, které stanovuje zvláštní právní předpis.³⁴⁾

(2) Na náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením má nárok ten, kdo tyto náklady vynaložil. Tato náhrada se poskytuje ve výši po odpočtu nákladů na dopravu a náhrad cestovních výdajů poskytovaných podle zvláštního právního předpisu.^{34a)}

§ 120

Jednorázové mimořádné odškodnění

(1) Jednorázové mimořádné odškodnění ve výši šestinásobku minimální mzdy¹⁷⁾ náleží vojákovi, který se stal invalidním v prvním nebo druhém stupni následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání při

- a) zajišťování vojenské kázně, byl-li mu úraz způsoben úmyslným trestným činem,
- b) leteckém výcviku, zejména na тренаžeru, centrifuze, v termokomoře, v podtlakové komoře a při nácviu seskoků z letounů, vrtulníků a balónů,
- c) výcviku za mimořádně ztížených podmínek, zejména ve vysokohorském terénu, poušti, moři a bažinách,
- d) jízdách zkouškách kolejových, silničních a speciálních vozidel při vyšších rychlostech nebo v terénu za podmínek, které překračují ustanovení předpisů platných pro jejich řízení nebo provoz,
- e) telekomunikačních a jiných pracích na stožárech, při pracích vykonávaných v nucených polohách bez pracovních plošin, z provazových žebříků a visutých sedaček, v závěsu na ochranném pásu a v omezeném pracovním prostoru na pracovní lávce, ve výškách nad 10 m,
- f) činnosti s rizikem vzniku akutních otrav v důsledku nedýchateľnosti prostředí a s rizikem vzniku popálenin v důsledku vysoké teploty prostředí, kdy je nutno pro vysokou koncentraci škodlivých nebo jedovatých látek použít zvláštní dýchací nebo izolační přístroj anebo zvláštní ochranný oděv,
- g) činnosti pod vodou za zvýšeného tlaku vzduchu, při níž je nutno používat potápěčský přístroj s přívodem přetlakového vzduchu hadicí, dýchací přístroj se vzduchem stlačeným v láhvi, kyslíkový přístroj s regenerací vzdušin nebo jiná zařízení pro práci pod vodou, a dále při hlubokém brodění, jízdě pod vodou a při plavbě techniky,
- h) činnosti s rizikem ozáření a s rizikem nákazy,
- i) cvičení ve vojenské hasičské jednotce.

(2) Vojákovi, který se stal invalidním v prvním nebo druhém stupni následkem služebního úrazu vzniklého při letech podle plánu letové přípravy, při zkušebních letech a zalétávání letecké techniky, při seskocích z letounů, vrtulníků a balónů, při likvidaci výbušnin a munice, při záchranných pracích při pohromách, které ohrožují lidské životy nebo majetek

při plnění zvláštních úkolů při činnostech podle zvláštního právního předpisu³⁵), anebo za jiných obdobně nebezpečných podmínek, náleží jednorázové mimořádné odškodnění ve výši dvacetičtyřnásobku minimální mzdy.¹⁷) Došlo-li ke služebnímu úrazu při pyrotechnické asanaci ve zrušených vojenských újezdech nebo dalších určených prostorech, náleží vojákovu jednorázové mimořádné odškodnění ve výši čtyřicetiosminásobku minimální mzdy.¹⁷)

(3) Vojákovu, který se stal invalidním v prvním nebo druhém stupni následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání za zvlášť nebezpečných podmínek při výkonu služby v zahraničí, náleží jednorázové mimořádné odškodnění ve výši jednostodvacetinásobku minimální mzdy. ¹⁷) Za zvlášť nebezpečné podmínky se zejména považuje válečný stav ve státě, kde voják vykonává službu, služba v zahraničních operacích nebo plnění zvláštních úkolů při činnostech podle zvláštního právního předpisu.³⁵)

(4) Vojákovu, který se stal invalidním ve třetím stupni následkem služebního úrazu při činnostech uvedených v [odstavci 1](#), náleží jednorázové mimořádné odškodnění ve výši dvacetičtyřnásobku minimální mzdy.¹⁷) Voják, který se stal invalidním ve třetím stupni následkem služebního úrazu při činnostech uvedených v [odstavcích 2](#) a [3](#), náleží jednorázové mimořádné odškodnění ve výši dvojnásobku částek uvedených v [odstavcích 2](#) a [3](#).

(5) Jednorázové mimořádné odškodnění náleží jen jednou, ve výši, která je pro vojáka výhodnější.

§ 121

Náhrady při úmrtí vojáka následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání

Jestliže voják následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání zemřel, je stát povinen poskytnout pozůstalým

- a) náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením a pohřbem
- b) náhradu nákladů na výživu pozůstalých,
- c) jednorázové odškodnění pozůstalých,
- d) jednorázové mimořádné odškodnění pozůstalých.

§ 122

Náhrada nákladů spojených s léčením a s pohřbem

(1) Účelně vynaložené náklady spojené s léčením a s pohřbem se hradí tomu, kdo tyto náklady vynaložil. Od nákladů spojených s pohřbem se odečte pohřebné, které se poskytuje podle zvláštního právního předpisu;³⁶) [§ 119 odst. 2](#) věta poslední se použije obdobně.

(2) Náklady na pohřeb jsou zejména náklady, které účtuje pohřební ústav, hřbitovní poplatky, cestovní výlohy, náklady na zřízení pomníku nebo desky a úpravu hrobu a jedna třetina přiměřených nákladů na smuteční ošacení pro pozůstalého manžela a pro každé pozůstalé dítě, které má nárok na sirotčí důchod z důchodového pojištění po zemřelém.

(3) Náhrada nákladů na zřízení pomníku nebo desky nesmí přesáhnout čtyřnásobek minimální mzdy.17)

§ 123

Náhrada nákladů na výživu pozůstalých

(1) Náhrada nákladů na výživu pozůstalých náleží pozůstalým, kterým zemřelý výživu poskytoval nebo byl povinen poskytovat.

(2) Při výpočtu této náhrady se vychází z průměrného platu³⁰⁾ zemřelého vojáka; náhrada nákladů na výživu všech pozůstalých nesmí však úhrnem převýšit částku, do které by příslušela zemřelému vojákovu náhrada za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby, a může se poskytovat nejdéle do konce kalendářního měsíce, ve kterém by zemřelý voják dovršil 65 let věku. Ustanovení [§ 118 odst. 4](#) věty druhé a třetí platí obdobně.

(3) Náhrada nákladů náleží, není-li uhrazena dávkami důchodového pojištění, které se poskytují z téhož důvodu.

§ 124

Jednorázové odškodnění pozůstalých

(1) Jednorázové odškodnění pozůstalých přísluší pozůstalému manželovi a dítěti, které má nárok na sirotčí důchod z důchodového pojištění po zemřelém, a to každému ve výši 240 000 Kč. Jednorázové odškodnění pozůstalých v úhrnné výši 240 000 Kč dále náleží rodičům zemřelého vojáka, jestliže s ním žili ve společné domácnosti; odškodnění ve stejné výši přísluší i v případě, že se zemřelým vojákem žil ve společné domácnosti pouze jeden rodič.

(2) Vláda může vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji platové úrovně vojáků a životních nákladů, nařízením zvýšit částky uvedené v [odstavci 1](#).

§ 125

Jednorázové mimořádné odškodnění pozůstalých

(1) Pozůstalým po vojákovu, který zemřel následkem úrazu při činnostech uvedených v [§ 120 odst. 1 až 3](#), náleží jednorázové mimořádné odškodnění pozůstalých. Pozůstalému manželovi a každému pozůstalému dítěti, které má nárok na sirotčí důchod z důchodového pojištění po zemřelém, náleží jednorázové mimořádné odškodnění ve výši poloviny částek uvedených v [§ 120 odst. 4](#). Osobám, které byly odkázány na vojáka výživou, náleží jednorázové mimořádné odškodnění pozůstalých rovným dílem v úhrnné výši 120 000 Kč. Není-li pozůstalého manžela ani pozůstalých dětí nebo osob, které byly odkázány na vojáka výživou, náleží jednorázové mimořádné odškodnění pozůstalých ve výši uvedené ve větě třetí rodičům vojáka.

(2) Ministr obrany může v případech hodných zvláštního zřetele zvýšit částky uvedené v [odstavci 1](#) až na dvojnásobek.

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ O ODPOVĚDNOSTI STÁTU ZA ŠKODU

§ 126

Zproštění odpovědnosti za škodu

(1) Stát se zproští odpovědnosti zcela,

a) byla-li škoda způsobena tím, že poškozený voják zaviněným jednáním porušil právní nebo jiné předpisy anebo rozkazy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen,

b) přivodil-li si poškozený voják škodu po požití alkoholických nápojů nebo po vědomém užití jiných návykových látek³¹⁾ a služební orgán nemohl škodě zabránit, a jestliže tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody.

(2) Stát se zproští odpovědnosti zčásti, jestliže skutečnosti uvedené v [odstavci 1](#) byly jednou z příčin škody.

(3) Stát se nemůže zprostit odpovědnosti, utrpěl-li voják služební úraz při odvracení nebezpečí, které přímo hrozilo životu nebo zdraví, nebo škody, která hrozila státu, pokud voják tento stav sám úmyslně nevyvolal.

(4) Jednorázové mimořádné odškodnění a jednorázové mimořádné odškodnění pozůstalých náležejí i tehdy, jsou-li splněny podmínky pro zproštění odpovědnosti za škodu při služebním úrazu, s výjimkou, kdy si škodu poškozený voják přivodil po požití alkoholických nápojů nebo po vědomém užití jiných návykových látek.³¹⁾

§ 127

Náhrada škody

(1) Náhrada škody se poskytuje ve výši skutečné škody, a to v penězích, jestliže není odčiněna uvedením do předchozího stavu. Při určování výše škody na věci se vychází z její ceny v době poškození nebo ztráty.

(2) Změní-li se podstatně poměry poškozeného, které byly rozhodující pro určení výše náhrady škody, může se poškozený i stát domáhat změny v úpravě svých práv, popřípadě povinností.

(3) Vláda může vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji platové úrovně vojáků, upravit podmínky, výši a způsob náhrady za ztrátu na platu příslušející vojákovi po skončení neschopnosti výkonu služby; to se vztahuje i na náhradu nákladů na výživu pozůstalých.

§ 128

Přímá souvislost s výkonem služby

(1) V přímé souvislosti s výkonem služby jsou úkony potřebné k výkonu služby a

úkony během výkonu služby obvyklé nebo nutné před počátkem služby nebo po jejím skončení. Takovými úkony však nejsou cesta k výkonu služby a zpět, stravování, ošetření, popřípadě vyšetření ve zdravotnickém zařízení ani cesta k nim a zpět, nekoná-li se ve vojenském objektu. Vyšetření ve zdravotnickém zařízení, které se koná na rozkaz nadřízeného, nebo vyšetření, které se koná v souvislosti se službou v noci, ošetření při první pomoci a cesta k nim a zpět jsou úkony v přímé souvislosti s výkonem služby.

(2) Cestou k výkonu služby a zpět se rozumí cesta z místa trvalého pobytu vojáka do místa vstupu do vojenského objektu nebo na jiné místo, které nadřízený určil k výkonu služby, a zpět.

(3) Cesta z místa trvalého pobytu vojáka do místa výkonu služby nebo do místa ubytování v jiné obci, která je cílem služební cesty, není-li současně obcí jeho místa pravidelného výkonu služby, a zpět se posuzuje jako nutný úkon před počátkem služby nebo po jejím skončení.

§ 129

Peněžitý příspěvek

(1) Vojákovi, který utrpěl škodu na zdraví v souvislosti s plněním úkolů ozbrojených sil, za níž stát neodpovídá podle tohoto zákona, může ministr nebo jím zmocněný služební orgán přiznat v případech hodných zvláštního zřetele peněžitý příspěvek do výše dvacetinásobku minimální mzdy.¹⁷⁾

(2) Peněžitý příspěvek lze za podmínek a ve výši stanovených v [odstavci 1](#) přiznat i pozůstalým po vojákově, kteří jsou uvedeni v [§ 125](#).

§ 130

Nároky státu po poskytnutí náhrady škody

(1) Jestliže stát nahradil vojákově škodu, má nárok na náhradu vůči tomu, kdo za škodu odpovídá, a to v rozsahu, který odpovídá míře jeho odpovědnosti.

(2) Jde-li o náhradu škody při nemoci z povolání, má stát, pokud škodu uhradil, nárok na náhradu vůči všem zaměstnavatelům, u nichž poškozený voják pracoval za podmínek, z nichž vzniká nemoc z povolání, kterou byl postižen, a to v rozsahu odpovídajícím době, po kterou pracoval u těchto zaměstnavatelů za uvedených podmínek.

ČÁST OSMÁ

VÝSLUHOVÉ NÁLEŽITOSTI

§ 131

Povinnosti státu při zabezpečení vojáka po skončení služebního poměru

Stát poskytuje s přihlédnutím k náročnosti služby vojáka, v závislosti na době trvání služebního poměru a důvodech jeho zániku, výsluhové náležitosti, kterými jsou výsluhový

příspěvek, odbytné, odchodné a úmrtné.

Výsluhový příspěvek

§ 132

(1) Voják, jehož služební poměr zanikl podle [§ 18 písm. a\), h\) a i\)](#) nebo podle [§ 19 odst. 1 písm. a\), b\), c\), e\) a g\) až l\)](#), má nárok na výsluhový příspěvek, jestliže jeho služební poměr trval alespoň po dobu 15 let.

(2) Základní výše výsluhového příspěvku činí za 15 let služby 5 % průměrného měsíčního hrubého platu. Tato výše se zvyšuje za šestnáctý a každý další ukončený rok služby o 6,2 %, za dvacátý první a každý další ukončený rok služby o 2,5 % a za dvacátý sedmý a každý další ukončený rok služby o 1 % průměrného měsíčního hrubého platu.

§ 133

(1) Výše výsluhového příspěvku může činit nejvíce 55 % průměrného měsíčního hrubého platu. Byl-li voják zařazen jako výkonný letec nebo konal službu zvláštní povahy nebo zvláštního stupně nebezpečnosti alespoň po dobu 5 let anebo konal službu v zahraničí za zvlášť nebezpečných podmínek podle [§ 120 odst. 3](#), může výše výsluhového příspěvku činit nejvíce 60 % průměrného měsíčního hrubého platu.

(2) Ministerstvo stanoví vyhláškou, kdo je považován za výkonného letce a která služba je službou zvláštní povahy nebo zvláštního stupně nebezpečnosti.

§ 134

Při souběhu nároku na výsluhový příspěvek s nárokem na invalidní důchod anebo starobní důchod³⁷⁾ z důchodového pojištění se výsluhový příspěvek vyplácí pouze tehdy, je-li vyšší než některý z uvedených důchodů, a to ve vyšší rozdílu mezi výsluhovým příspěvkem a důchodem. Rozdíl se zjišťuje ke dni přiznání důchodu nebo ke dni zvýšení důchodů z důchodového pojištění,^{37a)} a to nejdéle do dne, kdy uplynuly 2 roky od vzniku nároku na starobní důchod z důchodového pojištění;³⁸⁾ od tohoto dne náleží výsluhový příspěvek ve vyšší rozdílu mezi náležejícím starobním důchodem a výsluhovým příspěvkem k tomuto dni a nadále se samostatně zvyšuje podle [§ 137](#) bez přihlédnutí k výši důchodu. Při stanovení výše výsluhového příspěvku v souběhu s důchodem z důchodového pojištění do 2 let po vzniku nároku na starobní důchod se vždy přihlíží k plné výši výsluhového příspěvku.

§ 135

(1) Při opětovném povolání do služebního poměru vojáka z povolání zaniká nárok na výsluhový příspěvek dnem, který předchází dni opětovného povolání do služebního poměru.

(2) Při přijetí do služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů podle zvláštních právních předpisů³⁹⁾ se výplata výsluhového příspěvku zastavuje.

§ 136

(1) Při souběhu nároku na výsluhový příspěvek s nárokem na příspěvek za službu

podle zvláštních právních předpisů³⁹⁾ náleží vyšší příspěvek.

(2) Zanikl-li nárok na příspěvek z jiného služebního poměru, vyplácí se výsluhový příspěvek ode dne následujícího po dni zániku nároku na příspěvek z jiného služebního poměru, a to za podmínek a ve výši náležející ode dne následujícího po dni skončení služebního poměru podle tohoto zákona po přičtení všech zvýšení, která by k němu náležela od tohoto dne, pokud nárok na výplatu výsluhového příspěvku za podmínek stanovených tímto zákonem trvá.

§ 137

Výsluhový příspěvek se zvyšuje stejným způsobem a ve stejných termínech jako procentní výměra důchodů z důchodového pojištění podle zvláštních předpisů o zvyšování důchodů,⁴⁰⁾ přičemž zvýšení výsluhového příspěvku činí polovinu procentního zvýšení důchodů z důchodového pojištění.

Odbytné

§ 138

Voják, jehož služební poměr zanikl podle [§ 18 písm. a\)](#), h) a i) nebo podle [§ 19 odst. 1 písm. a\)](#), b), c), e) a g) až l), anebo voják, který si při splnění stanovených podmínek pro nárok na výsluhový příspěvek nezvolil nárok na jeho výplatu, má nárok na odbytné.

§ 139

(1) Přiznáním odbytného zaniká nárok na výsluhový příspěvek.

(2) Doba trvání služebního poměru rozhodná pro nárok na odbytné činí 2 roky. Základní výše odbytného činí 2 průměrné měsíční hrubé platy. Za třetí a každý další ukončený rok trvání služebního poměru vojáka se odbytné zvyšuje o jeden průměrný měsíční hrubý plat. Za jedenáctý a každý další ukončený rok trvání služebního poměru se odbytné zvyšuje o jednu polovinu průměrného měsíčního hrubého platu, nejvýše však do jeho osmnáctinásobku.

(3) Bylo-li vojákovi při předcházejícím zániku služebního poměru vyplaceno odbytné nebo při skončení jiného služebního poměru vyplaceno odchodné, vyplácí se při každém dalším zániku služebního poměru odbytné snížené o částku odbytného nebo odchodného, které bylo vyplaceno při předcházejícím skončení služebního poměru. Nedojde-li podle věty první k vzájemnému zúčtování dříve vyplaceného odbytného nebo odchodného s nově náležejícím odbytným, odbytné nenáleží.

§ 140

Odchodné

(1) Voják, kterému vznikl nárok na výsluhový příspěvek a který místo vyplácení výsluhového příspěvku nezvolil nárok na výplatu odbytného, má při zániku služebního

poměru nárok na odchodné ve výši čtyřnásobku průměrného měsíčního hrubého platu, trval-li jeho služební poměr alespoň po dobu 15 let. Za šestnáctý a každý další ukončený rok trvání služebního poměru se odchodné zvyšuje o 40 % průměrného měsíčního hrubého platu. Nejvyšší výměra odchodného činí šestnásobek průměrného měsíčního hrubého platu.

(2) Bylo-li vojákovi při předcházejícím zániku služebního poměru vojáka nebo při skončení jiného služebního poměru vyplaceno odchodné nebo odbytné, vyplatí se při novém zániku služebního poměru odchodné snížené o částku odchodného nebo odbytného, které bylo vyplaceno při předcházejícím skončení služebního poměru. Nedojde-li takto k vzájemnému zúčtování dříve vyplaceného odchodného nebo odbytného na úkor nově náležejícího odchodného, odchodné nenáleží.

§ 141

Úmrtné

(1) Zanikne-li služební poměr vojáka úmrtím nebo prohlášením vojáka za mrtvého, má pozůstalý manžel a každé pozůstalé dítě, které má po zemřelém nárok na sirotčí důchod, nárok na úmrtné ve výši jedné poloviny odbytného. Nárok na úmrtné pozůstalému dítěti vznikne i později, splní-li dítě podmínky nároku na sirotčí důchod po zemřelém vojákovi, nejdéle však do dvacátého šestého roku věku dítěte.

(2) Není-li pozůstalého manžela, poskytuje se úmrtné, které by jinak náleželo manželovi, pozůstalým dětem uvedeným v [odstavci 1](#), a to každému dítěti rovným dílem. Nárok na úmrtné vznikne i dítěti podle [odstavce 1](#) věty druhé, a to ve výši, která by mu náležela v době úmrtí vojáka.

(3) Není-li pozůstalého manžela ani pozůstalých dětí, náleží úmrtné v úhrnné výši jedné poloviny odbytného rodičům vojáka.

(4) Jestliže služební poměr vojáka trval po dobu kratší než 2 roky, náleží úmrtné ve výši průměrného měsíčního hrubého platu.

§ 142

Organizace a řízení

(1) Výsluhový příspěvek, odchodné, odbytné a úmrtné přiznává a vyplácí příslušný orgán ministerstva.

(2) O výsluhovém příspěvku, odchodném a odbytném se rozhoduje na žádost vojáka.

(3) Manželce a dětem s nárokem na sirotčí důchod se úmrtné přiznává a vyplácí bez žádosti. Rodičům vojáka se úmrtné přiznává a vyplácí na jejich žádost.

(4) Není-li v této části zákona stanoveno jinak, řídí se organizace a řízení o výsluhových náležitostech a jejich výplata ustanoveními zvláštních právních předpisů o organizaci a řízení ve věcech důchodového pojištění a výplatě dávek důchodového pojištění⁴¹).

Společná ustanovení o výsluhových náležitostech

(1) Není-li dále stanoveno jinak, je dobou trvání služebního poměru rozhodnou pro nárok na výsluhový příspěvek, odbytné a odchodné a jejich výši doba trvání činné služby vojáka, vyjma doby trvání základní a náhradní vojenské služby, a doba trvání služebního poměru v bezpečnostních sborech podle zvláštního právního předpisu.⁴²⁾ Pro výši výsluhového příspěvku a odbytného se doba služby

a) výkonného letce a doba služby zvláštní povahy nebo zvláštního stupně nebezpečnosti hodnotí jedenapůlnásobně,

b) v zahraničí uvedená v [§ 120 odst. 3](#) hodnotí dvojnásobně.
Zvýšený zápočet doby služby se stanoví jen za celé kalendářní měsíce.

(2) Do doby trvání služebního poměru vojáka rozhodné pro výsluhové náležitosti se nezapočítává doba dispozice podle [§ 10 odst. 4](#) a doba rodičovské dovolené,³⁾ s výjimkou rodičovské dovolené, po kterou se vojákově poskytuje peněžitá pomoc.⁴⁾

(3) Průměrný měsíční hrubý plat se zjišťuje z platů ze služebního poměru vojáka za poslední kalendářní rok před zánikem služebního poměru (dále jen "rozhodné období"). Trval-li služební poměr po dobu kratší než 1 rok, je rozhodným obdobím pro zjištění průměrného měsíčního hrubého platu celá doba trvání služebního poměru. Zanikne-li služební poměr posledním dnem kalendářního roku, je rozhodným obdobím tento kalendářní rok. Jestliže byl vojákově v rozhodném období služební poměr přerušen podle [§ 11](#) a voják po skončení přerušeni ve služebním poměru nepokračuje, je rozhodným obdobím kalendářní rok, který předcházel přerušeni služebního poměru. Předchozí věta platí obdobně i při určení do dispozice podle [§ 10 odst. 2 písm. e\)](#) a [g\)](#), pokud po skončení dispozice voják nekonal službu alespoň 1 kalendářní rok. Bylo-li vypláceno v rozhodném období nemocenské nebo peněžitá pomoc podle zvláštních právních předpisů,⁴⁾¹⁰⁾ vypočtou se výsluhové náležitosti z průměrného měsíčního hrubého platu, který by náležel, kdyby k výplatě nemocenského nebo peněžitě pomoci nedošlo. Výše průměrného měsíčního hrubého platu vojáka, který konal službu v zahraničí, se vypočte podle průměrného měsíčního hrubého platu vojáka se srovnatelným služebním zařazením v ozbrojených silách České republiky nebo z rozhodného období před vysláním do zahraničí podle toho, co je pro vojáka výhodnější.

(4) Odměny poskytnuté vojákově podle zvláštních právních předpisů^{42a)} v rozhodném období se započítávají do průměrného měsíčního hrubého platu jen do výše dvojnásobku platu stanoveného platovým výměrem platným v první den rozhodného období. Při výpočtu výsluhových náležitostí se nepřihlíží

a) ke krácení platu při dočasném zproštění výkonu služby,

b) k odměnám poskytnutým při dovršení 50 let věku a k odměnám poskytnutým při prvním zániku služebního poměru po přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně nebo po nabytí nároku na starobní důchod,

c) k darům poskytnutým podle zvláštního právního předpisu,^{42b)}

d) k doplatkům platů vyúčtovaných za období předcházející rozhodnému období.

(5) Při zániku služebního poměru vojáka, kterému bylo při předcházejícím zániku služebního poměru vyplaceno odbytné, náleží odbytné za podmínek a ve výši stanovených tímto zákonem. Celková výše odbytného v takovém případě nesmí přesáhnout osmnáctinásobek průměrného měsíčního hrubého platu. Odbytné však nenáleží, byl-li vojákovi při předcházejícím zániku služebního poměru přiznán výsluhový příspěvek, i když jeho výplata podle [§ 136](#) nenáležela. Pro stanovení výše odbytného rozhodné pro výpočet úmrtného se přihlíží k době trvání všech služebních poměrů.

(6) Doba od propuštění vojáka ze služebního poměru podle [§ 19 odst. 1 písm. e\)](#) do stanovené doby trvání služebního poměru se pro nárok na výsluhové náležitosti započítává jednou polovinou; ke zvýšenému zápočtu doby služby podle [odstavce 1](#) se nepřihlíží. Výsluhové náležitosti vojáka, který byl jmenován do nižší hodnosti podle [§ 7 odst. 5](#), nesmí být nižší než výsluhové náležitosti, na které by měl nárok ke dni jmenování do nižší hodnosti.

(7) Při zániku služebního poměru propuštěním ze služebního poměru podle [§ 19 odst. 1 písm. g\)](#) a [i\) až l\)](#) náleží výsluhové náležitosti v poloviční výši; to platí i v případě odbytného a odchodného, skončí-li služební poměr vojáka propuštěním podle [§ 19 odst. 1 písm. h\)](#).

(8) Na výsluhové náležitosti nemá nárok voják, proti kterému je ke dni zániku služebního poměru podle [§ 18 písm. a\)](#) nebo ke dni propuštění ze služebního poměru podle [§ 19 odst. 1 písm. k\)](#) vedeno trestní řízení pro úmyslný trestný čin. Na výsluhové náležitosti nemá nárok též voják, který byl propuštěn ze služebního poměru podle [§ 19 odst. 1 písm. m\)](#). Na výsluhové náležitosti nemá nárok též osoba uvedená ve větě první, pokud byla pravomocně odsouzena k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, nebo bylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném zastavení jejího trestního stíhání^{42c)}, nebo bylo pravomocně rozhodnuto o schválení narovnání^{42d)}, anebo bylo pravomocně rozhodnuto o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání^{42e)}. Pokud trestní řízení skončilo jiným než pravomocným rozhodnutím podle věty druhé, je dnem doručení oznámení bývalého vojáka o pravomocném skončení trestního řízení příslušnému orgánu ministerstva zahájeno řízení o žádosti o výsluhové náležitosti. Splňuje-li bývalý voják nárok na výsluhové náležitosti, vyplatí se mu zpětně ode dne zániku služebního poměru. Zemřel-li voják před ukončením trestního řízení, přiznají a vyplatí se částky splatné od zániku služebního poměru do dne smrti vojáka postupně manželce (manželovi), dětem a rodičům, jestliže žili s vojákem v době smrti ve společné domácnosti. Podmínka žití ve společné domácnosti nemusí být splněna u dětí, které mají nárok na sirotčí důchod po zemřelém.

(9) Příjemce výsluhového příspěvku je povinen oznámit plátcí této dávky do 8 dnů vznik invalidity nebo přijetí do služebního poměru podle zvláštních právních předpisů³⁹⁾. Nepožádá-li příjemce výsluhového příspěvku v případě, že se stal invalidním, o přiznání invalidního důchodu, anebo nejpozději do 2 let po dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod z důchodového pojištění^{42f)} o přiznání starobního důchodu, výplata výsluhového příspěvku se zastaví. Požádá-li však příjemce výsluhového příspěvku o přiznání starobního důchodu později, stanoví se rozdíl způsobem uvedeným podle [§ 134 odst. 1](#) věty druhé a případný rozdíl výsluhového příspěvku se doplatí.

(10) Výsluhové náležitosti náleží za podmínek platných ke dni zániku služebního

poměru vojáka.

(11) Na srážky z výsluhových náležitostí se použije ustanovení zvláštního právního předpisu.⁴³⁾

(12) Ministerstvo stanoví vyhláškou postup při výplatě výsluhových náležitostí.

ČÁST DEVÁTÁ

ROZHODOVÁNÍ VE VĚCECH SLUŽEBNÍHO POMĚRU

HLAVA I

OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 144

nadpis vypuštěn

Nestanoví-li tento zákon jinak, platí pro řízení ve věcech služebního poměru správní řád, s výjimkou [§ 10 až 12](#), [§ 14](#), části druhé hlavy XI a [§ 175](#).

§ 145

nadpis vypuštěn

V řízení ve věcech služebního poměru se rozhoduje o

- a) změně doby trvání služebního poměru,
- b) přerušení služebního poměru,
- c) náhradě škody podle tohoto zákona,
- d) propuštění ze služebního poměru,
- e) odnětí hodnosti,
- f) zrušení služebního poměru ve zkušební době,
- g) nároku na příspěvek při přestěhování,
- h) nároku na přídavek na bydlení, nesouhlasí-li voják s výší nebo s neposkytnutím přídavku, nebo se zastavením jeho výplaty,
- i) době služby pro zabezpečení výsluhovými náležitostmi a pro sociální zabezpečení, nesouhlasí-li voják s vykázanou dobou,
- j) neposkytnutí, odnětí nebo snížení náhrady ve výši platu podle ustanovení [§ 68 odst. 4 a 5](#),

k) žádosti vojáka o jeho setrvání ve služebním poměru podle [§ 19 odst. 2](#).

§ 146

Podání a postoupení podání

(1) Účastník může učinit podání služebnímu orgánu.

(2) Není-li služební orgán příslušný k rozhodnutí ve věci, je povinen postoupit podání příslušnému služebnímu orgánu bezodkladně a uvědomit o tom účastníka.

HLAVA II

ŘÍZENÍ O ODNĚTÍ HODNOSTI

§ 147

nadpis vypuštěn

Pokud je služebnímu orgánu znám takový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro vydání rozhodnutí, může vydat rozhodnutí o odnětí hodnosti bez předchozího řízení.

§ 148

nadpis vypuštěn

Rozhodnutí o odnětí hodnosti lze vydat do 6 měsíců ode dne, kdy se oprávněný služební orgán o jednání uvedeném v [§ 21 odst. 1](#) dozvěděl, nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy k tomuto jednání došlo.

HLAVA III

PŘEZKOUMÁNÍ ROZHODNUTÍ

§ 149

Odvolací orgán

Odvolací orgán je povinen vydat rozhodnutí o odvolání bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 90 dnů ode dne podání odvolání.

§ 150

nadpis vypuštěn

Odvolání proti rozhodnutím vydaným podle [§ 145 písm. d\) až f\)](#) nemá odkladný účinek.

§ 151

Přezkoumání rozhodnutí soudy

Návrh na přezkoumání rozhodnutí služebního orgánu soudem je možno podat do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí.

§ 152

Řízení po zániku služebního poměru

V řízení ve věcech služebního poměru se postupuje podle části deváté tohoto zákona i tehdy, když služební poměr vojáka zanikl.

HLAVA IV

ŘEŠENÍ ŽÁDOSTÍ A STÍŽNOSTÍ

§ 153

Žádost nebo stížnost vojáka

(1) Voják může podat ve věcech výkonu služby a ve věcech služebních vztahů podle tohoto zákona žádost nebo stížnost. Žádost nebo stížnost vojáka se podává písemně nadřízenému nebo služebnímu orgánu.

(2) Žádost nebo stížnost vojáka vyřizuje podle jejího obsahu nadřízený voják nebo služební orgán. Stížnost vojáka nesmí vyřizovat nadřízený nebo služební orgán, vůči kterému stížnost směřuje; vyřizuje ji nadřízený toho nadřízeného nebo nadřízený služební orgán toho služebního orgánu, vůči kterému směřuje.

(3) Žádost nebo stížnost vojáka musí být vyřízena nejpozději do 30 dnů ode dne jejího podání. O vyřízení stížnosti musí být voják v této lhůtě vyrozuměn. Stanovenou lhůtu lze překročit jen tehdy, nelze-li v jejím průběhu zajistit podklady potřebné pro vyřízení žádosti nebo stížnosti.

(4) Byla-li stížnost shledána důvodnou nebo částečně důvodnou, je nadřízený nebo služební orgán povinen bezodkladně učinit nezbytná opatření k nápravě. O výsledku šetření a opatřeních přijatých k nápravě se učiní záznam do spisu; voják bude vyrozuměn jen tehdy, jestliže o to požádal.

(5) Má-li voják za to, že stížnost, kterou podal u příslušného nadřízeného nebo služebního orgánu, nebyla řádně vyřízena, může požádat nadřízený služební orgán, aby přešetřil způsob vyřízení stížnosti.

(6) Jestliže voják stížnost opakuje, je nutné přezkoumat, zda původní stížnost byla správně vyřízena, a o výsledku vojáka vyrozumět. Neobsahují-li další stížnosti vojáka v téže věci nové skutečnosti, služební orgán se jí dále nezabývá. O této skutečnosti musí být voják vyrozuměn.

§ 154

zrušen

§ 155

zrušen

§ 156

zrušen

§ 157

zrušen

§ 158

zrušen

ČÁST DESÁTÁ

SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

HLAVA I

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 159

Promlčení, zánik práv a nároků

(1) Nárok se promlčí, jestliže nebyl uplatněn ve lhůtě, která je stanovena v tomto zákoně. K promlčení se přihlédne jen tehdy, jestliže se ten, vůči němuž se nárok uplatňuje, promlčení dovolá; v takovém případě nelze promlčený nárok tomu, kdo jej uplatňuje, přiznat.

(2) Nárok na náhradu na platu po dobu neschopnosti výkonu služby, za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby, náhradu nákladů na výživu pozůstalých a výsluhový příspěvek se nepromlčují; nároky na jednotlivá plnění, která z nich vyplývají, se však promlčují ve lhůtách stanovených v [§ 161](#).

(3) Jestliže účastník řízení uplatnil svůj nárok a v zahájeném řízení řádně pokračuje, promlčecí lhůta po dobu řízení neběží. Totéž platí i o nároku, který byl pravomocně přiznán a pro který se vede řízení o výkon rozhodnutí.

(4) Nárok uplatňuje účastník řízení podáním u služebního orgánu, služební orgán

rozhodnutím.

(5) K zániku práva proto, že nebylo ve stanovené lhůtě uplatněno u příslušného orgánu, dochází jen v případech uvedených v [§ 113 odst. 3](#) a [§ 152 odst. 2](#); k zániku práva se přihlédne, i když není v řízení namítán.

(6) Nárok na náhradu za bolest a za ztížení společenského uplatnění smrtí vojáka zaniká.

(7) Ostatní peněžité nároky vojáka vzniklé do zániku služebního poměru nezanikají; do výše odpovídající trojnásobku jeho průměrného měsíčního výdělku přecházejí platové nároky ze služebního poměru postupně přímo na manžela, děti a rodiče, jestliže s ním žili v době smrti ve společné domácnosti; předmětem dědictví se stávají, není-li těchto osob.

(8) Peněžité nároky státu zanikají smrtí vojáka, s výjimkou nároků, o kterých bylo pravomocně rozhodnuto nebo které byly vojákem před jeho smrtí písemně uznány co do důvodů i výše, a nároků na náhradu škody způsobené úmyslně nebo ztrátou předmětů svěřených vojákovu na písemné potvrzení.

Promlčecí lhůty

§ 160

(1) Promlčecí lhůta počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé.

(2) Bylo-li dohodnuto plnění ve splátkách, počíná běžet promlčecí lhůta jednotlivých splátek ode dne jejich splatnosti. Stane-li se pro některé ze splátek splatnou celá dlužná částka, počne běžet promlčecí lhůta ode dne splatnosti nesplněné splátky.

§ 161

(1) Nestanovuje-li tento zákon jinak, činí lhůta k uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru 3 roky.

(2) Jde-li o opětovné plnění, činí lhůta k uplatnění nároku na jednotlivá plnění 3 roky od jejich splatnosti.

(3) Lhůta k uplatnění nároku na náhradu škody činí 2 roky; počne běžet ode dne, kdy se poškozený dozví o tom, že škoda vznikla, a o tom, kdo za ni odpovídá.

(4) Nárok na náhradu škody se však promlčí, nebyl-li uplatněn ve lhůtě 3 let, a jde-li o škodu způsobenou úmyslně, ve lhůtě 10 let ode dne, kdy došlo k události, z níž škoda vznikla; to neplatí, jde-li o škodu na zdraví.

§ 162

(1) Nárok přiznaný pravomocným rozhodnutím se promlčuje za 10 let ode dne, kdy se mělo podle rozhodnutí plnit.

(2) Nárok, který písemně uznal ten, kdo je povinen plnit co do důvodu i výše, se promlčuje za 10 let ode dne, kdy k uznání došlo; byla-li však v uznání uvedena lhůta k plnění, běží promlčecí lhůta od uplynutí této lhůty.

(3) Promlčecí lhůta uvedená v [odstavcích 1 a 2](#) platí i pro jednotlivé splátky, na něž bylo plnění v rozhodnutí nebo v uznání práva rozloženo; promlčecí lhůta u jednotlivých splátek počíná běžet ode dne jejich splatnosti. Stane-li se pro nesplnění některé ze splátek splatnou celá dlužná částka, počne běžet desetiletá promlčecí lhůta ode dne splatnosti nesplněné splátky.

(4) Úroky a opětovná plnění pravomocně přiznaná nebo písemně uznaná, jejichž splatnost nastala po právní moci rozhodnutí nebo po uznání, se promlčují za 3 roky ode dne jejich splatnosti.

§ 163

Bezdůvodné obohacení

(1) Získá-li voják bezdůvodné obohacení na úkor majetku státu nebo stát na úkor vojáka, musí je vydat.

(2) Bezdůvodným obohacením je prospěch získaný plněním bez právního důvodu nebo plněním na základě neplatného právního úkonu. Neplatnost právního úkonu nemůže být vojákovi na újmu, pokud neplatnost nezpůsobil výlučně sám; vznikne-li vojákovi následkem takového neplatného právního úkonu škoda, jsou ministerstvo nebo stát povinny ji nahradit.

(3) Vrácení neprávem vyplacených částek může však služební orgán na vojákovi požadovat, jen jestliže voják věděl nebo musel z okolností předpokládat, že jde o částky nesprávně určené nebo omylem vyplacené, a to ve lhůtě do 3 let ode dne jejich výplaty.

HLAVA II

PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

§ 164

Přechod práv a povinností

(1) Služební poměr vojáka z povolání nebo v další službě, který vznikl podle dřívějších předpisů,⁴⁶⁾ se považuje za služební poměr podle tohoto zákona, a to na dobu určitou v trvání 2 let od nabytí účinnosti tohoto zákona. Služební poměr vojáka, který ke dni uplynutí 2 let od nabytí účinnosti tohoto zákona nesplnil závazek ke službě podle dosavadních předpisů, se považuje za služební poměr na dobu určitou, a to do doby splnění tohoto závazku ke službě.

(2) Doby trvání služební poměru podle [odstavce 1](#) lze měnit dohodou podle [§ 5 odst. 4](#).

(3) Vojákovi, který v den nabytí účinnosti tohoto zákona dosáhl hodnosti

- a) desátníka a četaře, přísluší hodnost rotného,
 - b) rotného, přísluší hodnost rotmistra,
 - c) rotmistra, přísluší hodnost nadrotmistra,
 - d) nadrotmistra, přísluší hodnost štábního rotmistra,
 - e) rotmistra nebo nadrotmistra, má-li úplné střední vzdělání nebo úplné střední odborné vzdělání,⁴⁷⁾ přísluší hodnost podpraporčíka,
 - f) generálplukovníka, přísluší hodnost generálporučíka.
- Ostatním vojákům přísluší hodnosti získané podle dosavadních předpisů.

(4) Voják, jehož hodnost podle [odstavce 3](#) neodpovídá hodnosti stanovené pro jeho služební zařazení, může být takto služebně zařazen nejdéle po dobu 5 let. Po uplynutí této doby bude voják služebně zařazen podle potřeb ozbrojených sil. Nebude-li služebně zařazen podle věty druhé, je to důvod k propuštění podle [§ 19 odst. 1 písm. e\)](#).

(5) Hodnost propůjčená vojákovi podle dřívějších předpisů se považuje za hodnost propůjčenou vojákovi podle tohoto zákona. Doba, na kterou byla vojákovi propůjčena hodnost, končí dnem následujícím po dni, kdy důvod propůjčení stanovený dřívějšími právními předpisy pominul, nejpozději do 5 let od účinnosti tohoto zákona.

(6) Úrazy a nemoci z povolání, které byly zjištěny před účinností tohoto zákona, se posuzují podle právních předpisů platných před nabytím účinnosti tohoto zákona.

(7) Nároky na náhradu škody vzniklé přede dnem účinnosti tohoto zákona se posuzují podle dosavadních předpisů.

§ 165

Přechodná ustanovení k výsluhovým náležitostem

- (1) zrušen
- (2) zrušen
- (3) zrušen

(4) Výsluhový příspěvek přiznaný podle dosavadních předpisů se považuje za výsluhový příspěvek podle tohoto zákona, a to ve výši, v jaké náležel ke dni účinnosti tohoto zákona, a nadále se vyplácí a zvyšuje za podmínek, které stanoví tento zákon. Poživateli výsluhového příspěvku, který mu byl přiznán podle právních předpisů účinných před 1. prosincem 1999 do 60 let věku, bude na základě jeho žádosti vyplácen výsluhový příspěvek za podmínek stanovených ve větě první, a to nejdéle do 60 let věku. Nejpozději při dosažení 60 let věku mu náleží výsluhový příspěvek za podmínek stanovených v [§ 134](#).

(5) Pokud poživatel výsluhového příspěvku již splnil podmínky nároku na plný nebo částečný invalidní anebo starobní důchod z důchodového pojištění a ke dni účinnosti tohoto

zákonu uplynula doba 2 let po vzniku nároku na starobní důchod, upraví se výsluhový příspěvek na výši, kterou stanovuje tento zákon. Úprava se provede od třetí měsíční splátky výsluhového příspěvku po dni nabytí účinnosti tohoto zákona. Zanikl-li ke dni účinnosti tohoto zákona nárok na výsluhový příspěvek a jeho výplatu podle dosavadních předpisů, zaniklý nárok se již neobnovuje.

(6) Vojákům se do doby trvání služebního poměru rozhodné pro přiznání výsluhových náležitostí do dne účinnosti tohoto zákona započítávají doby služby v rozsahu, v jakém jim byly započteny podle dosavadních předpisů; jde-li o nárok na odbytné, započítává se doba trvání služebního poměru stejným způsobem jako pro nárok na odchodné.

(7) Vojákovi, který byl na základě dobrovolnosti reatestován⁴⁸) a shledán způsobilým konat dále službu nebo jehož služební poměr trvá ke dni účinnosti tohoto zákona, se do doby trvání služebního poměru, rozhodné pro přiznání výsluhových náležitostí, započítává doba služby v rozsahu uvedeném v [odstavci 6](#) bez přihlédnutí k vyloučení doby služby podle zvláštního právního předpisu.⁴⁹) Pokud byl takovému vojákovi po skončení služebního poměru přiznán výsluhový příspěvek, který mu byl snížen nebo zastaven z důvodu uvedeného zvláštním právním předpisem, přiznává se výsluhový příspěvek zpětně a jeho výše se přepočte ode dne účinnosti tohoto zákona, a to za podmínek a ve výši náležející ke dni skončení služebního poměru po přičtení všech zvýšení, která by k němu náležela od tohoto dne, pokud nárok na výsluhový příspěvek nezanikl uplynutím doby nebo dosažením věku 60 let.

(8) Skončí-li služební poměr vojáka propuštěním podle dosavadních právních předpisů nejdříve dnem před dnem účinnosti tohoto zákona

a) ze zdravotních důvodů, nebo

b) z organizačních důvodů, nebo

c) z důvodů splnění podmínek nároku na starobní důchod, má nárok na výsluhové náležitosti, jako kdyby byl propuštěn z důvodu uvedeného v [§ 19 odst. 1 písm. e\)](#) tohoto zákona.

§ 165a

Úprava výplaty výsluhového příspěvku

(1) Poživateli výsluhového příspěvku, který mu byl přiznán podle právních předpisů účinných před 1. prosincem 1999 do 60 let věku, jemuž bylo v době od 1. prosince 1999 vyplácení výsluhového příspěvku omezeno nebo zastaveno proto, že dosáhl věku o dva roky vyššího, než je věk rozhodný pro vznik nároku na starobní důchod, se přiznává výsluhový příspěvek na základě jeho žádosti nejdříve ode dne omezení nebo zastavení jeho vyplácení po přičtení všech zvýšení podle [§ 137](#), která by k němu od tohoto dne náležela. Nejpozději při dosažení 60 let věku mu náleží výsluhový příspěvek za podmínek stanovených v [§ 134](#).

(2) Pobíral-li poživatel po dobu omezení nebo zastavení výplaty výsluhového příspěvku podle [odstavce 1](#) starobní důchod, přiznává se mu výsluhový příspěvek na základě jeho žádosti ode dne omezení nebo zastavení jeho vyplácení ve výši, která se rovná rozdílu mezi starobním důchodem a výsluhovým příspěvkem přepočteným podle [odstavce 1](#), pokud

bude takto přepočtený výsluhový příspěvek vyšší.

HLAVA III

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 166

Zvláštní ustanovení

Žákům vojenských středních škol, kteří nejsou vojáky v činné službě a kteří se soustavně studiem připravují k výkonu služby vojáka z povolání, lze poskytnout naturální a peněžní náležitosti. Ministerstvo stanoví vyhláškou rozsah, výši a způsob poskytování naturálních a peněžních náležitostí.

§ 167

Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. Zákon č. [76/1959 Sb.](#), o některých služebních poměrech vojáků.
2. Zákon č. [65/1978 Sb.](#), kterým se mění a doplňuje zákon č. [76/1959 Sb.](#), o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů.
3. Zákon č. [228/1991 Sb.](#), kterým se mění a doplňuje zákon č. [76/1959 Sb.](#), o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů.
4. Zákon č. [226/1992 Sb.](#), kterým se mění a doplňuje zákon č. [76/1959 Sb.](#), o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů.
5. Zákon č. [34/1995 Sb.](#), kterým se doplňuje zákon č. [76/1959 Sb.](#), o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů.

§ 168

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. prosince 1999.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

Vybraná ustanovení novel

[Čl.II zákona č. 254/2002 Sb.](#)

Přechodné ustanovení

Ustanovení [§ 165 odst. 1 až 3 zákona č. 221/1999 Sb.](#), o vojácích z povolání, ve znění tohoto zákona, pozbývají platnosti ke dni 30. listopadu 2004.

[Čl.XLIII zákona č. 261/2007 Sb.](#)

Přechodná ustanovení

1. Náhrada ve výši platu v době dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz nebo nařízené karantény nebo izolace náleží vojákovi z povolání po dobu stanovenou právními předpisy účinnými ke dni 31. prosince 2007, vznikla-li tato neschopnost nebo byla-li nařízena karanténa nebo izolace před 1. lednem 2008 a trvá-li tato neschopnost nebo nařízená karanténa nebo izolace po 31. prosinci 2007.

2. Náhrada ve výši platu v době dočasné neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz nebo nařízené karantény nebo izolace náleží vojákovi z povolání po dobu stanovenou právními předpisy účinnými ke dni 31. prosince 2008, vznikla-li tato neschopnost nebo byla-li nařízena karanténa nebo izolace před 1. lednem 2009 a trvá-li tato neschopnost nebo nařízená karanténa nebo izolace po 31. prosinci 2008.

[Čl. II zákona č. 272/2009 Sb.](#)

Přechodná ustanovení

1. Voják, který je zařazen do hodnostního sboru a jmenován do hodnosti podle § 7 odst. 2 písm. c) až f) zákona č. [221/1999 Sb.](#), ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se zařazuje do hodnostního sboru a přísluší mu hodnost podle § 7 odst. 2 písm. a) až e) zákona č. [221/1999 Sb.](#), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, dnem 1. ledna 2011, a to podle činnosti stanovené prováděcím právním předpisem (§ 6 odst. 7 zákona č. [221/1999 Sb.](#), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona).

2. Voják, který je zařazen do hodnostního sboru a jmenován do hodnosti podle § 7 odst. 2 písm. a) a b) zákona č. [221/1999 Sb.](#), ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se podle § 7 odst. 3 zákona č. [221/1999 Sb.](#), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, dnem 1. ledna 2011 zařazuje do hodnostního sboru čekatelů a přísluší mu hodnost

a) svobodník, pokud studuje v prvním ročníku vojenské vyšší odborné školy nebo pokud neukončil studium prvního ročníku vojenské vysoké školy v bakalářském nebo magisterském studijním programu,

b) desátník, pokud ukončil první ročník vojenské vyšší odborné školy nebo ukončil studium prvního ročníku vojenské vysoké školy v bakalářském nebo magisterském studijním programu,

c) četař, pokud ukončil druhý ročník vojenské vyšší odborné školy nebo ukončil studium druhého ročníku vojenské vysoké školy v bakalářském nebo magisterském studijním

programu,

d) rotný, pokud ukončil studium třetího ročníku vojenské vysoké školy v magisterském studijním programu,

e) rotmistr, pokud ukončil studium čtvrtého ročníku vojenské vysoké školy v magisterském studijním programu,

f) nadrotmistr, pokud ukončil studium pátého ročníku vojenské vysoké školy v magisterském studijním programu.

3. Vojákovi, který je v den nabytí účinnosti tohoto zákona v dispozici podle § 10 odst. 2 písm. a) a § 10 odst. 3 zákona č. [221/1999 Sb.](#) a který má hodnost

a) rotný, přísluší hodnost svobodník,

b) rotmistr, přísluší hodnost desátník,

c) nadrotmistr, přísluší hodnost četař,

d) štábní rotmistr, přísluší hodnost rotný,

e) podpraporčík, přísluší hodnost rotmistr,

f) praporčík, přísluší hodnost nadrotmistr,

g) nadpraporčík, přísluší hodnost praporčík,

h) štábní praporčík, přísluší hodnost nadpraporčík,

i) podporučík, přísluší hodnost poručík.

Ostatním vojákům přísluší hodnosti získané podle dosavadních právních předpisů.

4. Doba výkonu služby v hodnosti podle § 7 odst. 2 zákona č. [221/1999 Sb.](#), ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se započítává do doby výkonu služby v hodnosti podle § 7 odst. 2 zákona č. [221/1999 Sb.](#), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

5. Vojáci vyslaní do zahraničí v rámci jednotek mnohonárodních ozbrojených sil podle § 40 zákona č. [221/1999 Sb.](#), ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se považují za vojáky vyslané do zahraniční operace podle § 40a zákona č. [221/1999 Sb.](#), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

6. Jednorázové odškodnění pozůstalých podle § 124 a jednorázové mimořádné odškodnění pozůstalých podle § 125 zákona č. [221/1999 Sb.](#), ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, o kterých nebylo pravomocně rozhodnuto do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se posoudí podle § 124 a 125 zákona č. [221/1999 Sb.](#), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

7. Řízení ve věcech služebního poměru podle § 144 až 158 zákona č. [221/1999 Sb.](#), ve

znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, které bylo zahájeno přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle zákona č. [221/1999 Sb.](#), ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

1) [§ 4 písm. a\) zákona č. 101/2000 Sb.](#), o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

1a) Vyhláška č. [256/1999 Sb.](#), o posuzování zdravotní způsobilosti k vojenské činné službě.

1b) [§ 116 občanského zákoníku.](#)

1c) Zákon č. [101/2000 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.

1d) Zákon č. [187/2006 Sb.](#), o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

2) [§ 157 odst. 1 zákoníku práce.](#)

3) [§ 158 zákoníku práce.](#)

4) [§ 12a zákona č. 88/1968 Sb.](#), o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přídavcích na děti z nemocenského pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

4) [§ 12a zákona č. 88/1968 Sb.](#), o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přídavcích na děti z nemocenského pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

4a) [§ 31 zákona č. 361/2003 Sb.](#), o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

5) [§ 33 zákona č. 218/1999 Sb.](#)

5a) Zákon č. [128/2000 Sb.](#), o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

6) [§ 139, 315 a násl. trestního řádu.](#)

[§ 47 a 48 trestního zákona.](#)

6a) [§ 36 zákona č. 218/1999 Sb.](#)

7) [§ 32 odst. 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb.](#), o důchodovém pojištění.

7a) [§ 29 zákona č. 155/1995 Sb.](#), ve znění zákona č. [134/1997 Sb.](#)

9) Zákon č. [148/1998 Sb.](#), o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

9a) Například zákon č. [455/1991 Sb.](#), o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

- 9b) [§ 74 zákona č. 155/1995 Sb.](#), o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. [289/1997 Sb.](#)
- 10) [§ 20 zákona č. 32/1957 Sb.](#), o nemocenské péči v ozbrojených silách, ve znění pozdějších předpisů.
- 10) [§ 20 zákona č. 32/1957 Sb.](#), o nemocenské péči v ozbrojených silách, ve znění pozdějších předpisů.
- 10a) Zákon č. [219/1999 Sb.](#), o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 10b) Zákon č. [143/1992 Sb.](#), o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů.
- 11) [§ 2 odst. 1 a 2 zákona č. 93/1951 Sb.](#), o státním svátku, o dnech pracovního klidu a o památných a významných dnech, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. [204/1990 Sb.](#), o prohlášení dne 6. července, dne upálení Mistra Jana Husa, za státní svátek České republiky.
- 12) [§ 30 a násl. zákona č. 117/1995 Sb.](#), o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. [242/1997 Sb.](#)
- 12a) [§ 10 odst. 1 a 2 zákona č. 219/1999 Sb.](#), o ozbrojených silách České republiky, ve znění zákona č. [546/2005 Sb.](#)
- 13) [§ 157 až 161 zákoníku práce.](#)
- 14) Vyhláška č. [65/1954 Sb.](#), o Ženevských úmluvách ze dne 12. srpna 1949 na ochranu obětí války.
- Sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. [168/1991 Sb.](#)
- [Čl. 24 Ženevské úmluvy na ochranu obětí války.](#)
- [Čl. 43 odst. 2 Dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám.](#)
- [Čl. 33 Ženevských úmluv o zacházení s válečnými zajatci.](#)
- [Čl. 9 Dodatkového protokolu II k Ženevským úmluvám.](#)
- 15) Například zákon č. [200/1990 Sb.](#), o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.
- 16) Zákon č. [255/1946 Sb.](#), o příslušnicích Československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, ve znění zákona č. [101/1964 Sb.](#)
- 17) [§ 111 odst. 3 zákoníku práce.](#)
- Nařízení vlády č. [303/1995 Sb.](#), o minimální mzdě, ve znění pozdějších předpisů.

- 18) [§ 31 odst. 3 zákona č. 219/1999 Sb.](#), o ozbrojených silách České republiky.
- 19) [§ 76 zákona č. 111/1998 Sb.](#), o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách).
- 19a) Zákon č. [187/2006 Sb.](#), o nemocenském pojištění.
- 19b) Zákon č. [258/2000 Sb.](#), o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 20) [§ 2 zákona č. 219/1999 Sb.](#)
- 21) [§ 3 a 4 zákona č. 135/1982 Sb.](#), o hlášení a evidenci pobytu občanů.
- 22) [§ 115 občanského zákoníku.](#)
- 22a) [§ 11 zákona č. 117/1995 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- 22b) Zákon č. [133/2000 Sb.](#), o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění zákona č. [2/2002 Sb.](#)
- 22c) [§ 18 a násl. zákona č. 128/2000 Sb.](#)
- 23) [§ 5 odst. 1 zákona č. 119/1992 Sb.](#), o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů.
- 24) Zákon č. [119/1992 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- 24a) Vyhláška č. [445/2001 Sb.](#), kterou se pro účely poskytování cestovních náhrad stanoví výše sazeb stravného, výše sazeb základních náhrad za používání silničních motorových vozidel a výše průměrných cen pohonných hmot.
- 25) Nařízení vlády č. [62/1994 Sb.](#), o poskytování náhrad některých výdajů zaměstnancům rozpočtových a příspěvkových organizací s pravidelným pracovištěm v zahraničí.
- 26) [§ 11 odst. 3 zákona č. 48/1997 Sb.](#), o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. [225/1999 Sb.](#)
- 27) Zákon č. [32/1957 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- [§ 33 zákona č. 88/1968 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- 27) Zákon č. [32/1957 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů. [§ 33 zákona č. 88/1968 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- 27a) Například zákon č. [37/1989 Sb.](#), o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, ve znění pozdějších předpisů.
- 28) Vyhláška č. [56/1997 Sb.](#), kterou se stanoví obsah a časové rozmezí preventivních prohlídek.

- 29) [§ 2 odst. 7 zákona č. 219/1999 Sb.](#)
- 30) [§ 17 zákona č. 1/1992 Sb.](#), o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku, ve znění zákona č. [74/1994 Sb.](#)
- 31) [§ 1 odst. 3 zákona č. 37/1989 Sb.](#), o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.
- 32) Nařízení vlády č. [290/1995 Sb.](#), kterým se stanoví seznam nemocí z povolání.
- 33) [§ 39 a 44 zákona č. 155/1995 Sb.](#)
- 34) Vyhláška č. [32/1965 Sb.](#), o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění pozdějších předpisů.
- 34a) [§ 36 a 37 zákona č. 48/1997 Sb.](#), o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.
- 35) [§ 5 odst. 3 a 4 zákona č. 153/1994 Sb.](#), o zpravodajských službách České republiky.
- 36) Zákon č. [117/1995 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- 37) [§ 29 až 31 zákona č. 155/1995 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- 37a) [§ 67 zákona č. 155/1995 Sb.](#)
- 38) [§ 29 zákona č. 155/1995 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- 39) Například zákon č. [186/1992 Sb.](#), o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 39) Například zákon č. [186/1992 Sb.](#), o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 40) [§ 67 zákona č. 155/1995 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.
- 41) Zákon č. [155/1995 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. [582/1991 Sb.](#), o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
- 42) Zákon č. [361/2003 Sb.](#), o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.
- 42a) [§ 11 písm. a\) nařízení vlády č. 79/1994 Sb.](#), o platových poměrech zaměstnanců ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a služeb, orgánů celní správy, příslušníků Sboru požární ochrany a zaměstnanců některých dalších organizací (služební platový řád), ve znění nařízení vlády č. [327/1996 Sb.](#)
- 42b) [§ 14 vyhlášky č. 114/2002 Sb.](#), o fondu kulturních a sociálních potřeb.
- 42c) [§ 307 trestního řádu.](#)
- 42d) [§ 309 trestního řádu.](#)

42e) [§ 179g trestního řádu](#).

42f) [§ 32, 74, 76 a 94 zákona č. 155/1995 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.

43) [§ 18 zákona č. 143/1992 Sb.](#), o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů.

44) Zákon č. [36/1967 Sb.](#), o znalcích a tlumočnících. Vyhláška č. [37/1967 Sb.](#), k provedení [zákona o znalcích a tlumočnících](#), ve znění pozdějších předpisů.

45) [§ 244 až 250k občanského soudního řádu](#).

46) Zákon č. [76/1959 Sb.](#), o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. [92/1949 Sb.](#), branný zákon, ve znění pozdějších předpisů.

47) [§ 7 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb.](#), o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění zákona č. [171/1990 Sb.](#)

48) Rozkaz ministra obrany č. 015/90 a usnesení branných a bezpečnostních výborů Federálního shromáždění ČSFR ze dne 18. prosince 1990 č. 47 o vyslání poslanců Federálního shromáždění ČSFR.

49) Zákon č. [34/1995 Sb.](#), kterým se doplňuje zákon č. [76/1959 Sb.](#), o některých služebních poměrech vojáků, ve znění pozdějších předpisů.